

PROJEKT

**Uchwała Nr
Rada Powiatu Wołomińskiego
z dnia**

w sprawie przyjęcia Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych

Na podstawie art. 12 pkt. 4 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz.U. z 2001 r. Nr 142, poz. 1592 z późn. zm.) Rada Powiatu Wołomińskiego uchwała, co następuje:

§ 1

Przyjmuje się „Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych”, w brzmieniu określonym w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2

Program ma charakter otwarty, w związku z tym upoważnia się Zarząd Powiatu Wołomińskiego do dokonywania zmian w ramach działań operacyjnych, po uzyskaniu pozytywnej opinii odpowiedniej komisji Rady Powiatu.

§ 3

Zobowiązuje się Zarząd Powiatu Wołomińskiego do uwzględniania zapisów działań operacyjnych, jeżeli jest to wymagane, w wieloletnich programach inwestycyjnych i projektach budżetu.

§ 4

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

RADCA PRAWNY
Joanna Wysocka-Orszulak

INSPEKTOR
Rafał Grześkiewicz

UZASADNIENIE

do uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.

Pomoc społeczna oraz dbanie o rozwój rynku pracy i przeciwdziałanie bezrobociu na swoim terenie są zadaniami przypisanymi powiatom. Są to niezwykle ważne obszary działalności Powiatu Wołomińskiego, przez które widać oddziaływanie samorządu na grupy społeczne zagrożone wykluczeniem w kwestii wyrównywania szans i dostępu do edukacji, kultury, sportu czy zatrudnienia. Wśród tej części społeczeństwa niewątpliwie są także osoby niepełnosprawne.

W powiecie Wołomińskim mieszka bardzo duży odsetek osób niepełnosprawnych pozostających bez pracy. Są tu zarysowane dwie główne tendencje wynikające z przeprowadzonych prac nad dokumentem: z jednej strony osoby niepełnosprawne z różnych powodów nie mogą lub nie chcą znaleźć pracy na terenie powiatu wołomińskiego, z drugiej natomiast pracodawcy nie mają świadomości tego, że w ogóle można stworzyć stanowisko pracy dla osoby niepełnosprawnej. Wiąże się to przede wszystkim z niewiedzą, brakiem dostatecznego finansowania ale także stereotypami, którymi posługują się zarówno pracodawcy jak i osoby niepełnosprawne.

Odpowiedzią na obecny stan jest Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia. Dzięki przeprowadzonej diagnozie sytuacji osób niepełnosprawnych oraz rynku pracy i instytucji publicznych w powiecie można było sformułować konkretne działania, które podejmie Powiat Wołomiński w celu aktywizacji osób niepełnosprawnych, poprawy wiedzy lokalnych przedsiębiorców chcących zatrudnić nowych pracowników oraz wzmocnienia współpracy instytucji powiatowych działających na rzecz bezrobotnych i osób niepełnosprawnych.

Program Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych powstał w ramach Programu „Decydujmy Razem”, do którego Powiat Wołomiński przystąpił w celu zwiększenia mechanizmów partycypacji społecznej przy opracowywaniu dokumentów strategicznych, oraz rozszerzenia metod prowadzenia konsultacji społecznych i udziału społeczeństwa podczas realizacji działań wynikających z tego dokumentu.

RAPORT PODSUMOWUJĄCY KONSULTACJE SPOŁECZNE

PRZEDMIOT KONSULTACJI:

- Projekt uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych

CEL KONSULTACJI:

- Poinformowanie mieszkańców powiatu wołomińskiego o powstałym dokumencie,
- Pozyskanie uwag, propozycji, opinii (wskazania preferowanych rozwiązań) do projektu Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.
- Dzięki ewentualnym zmianom dokumentu w wyniku konsultacji zyska on bardziej realistyczny obraz społeczności osób niepełnosprawnych.

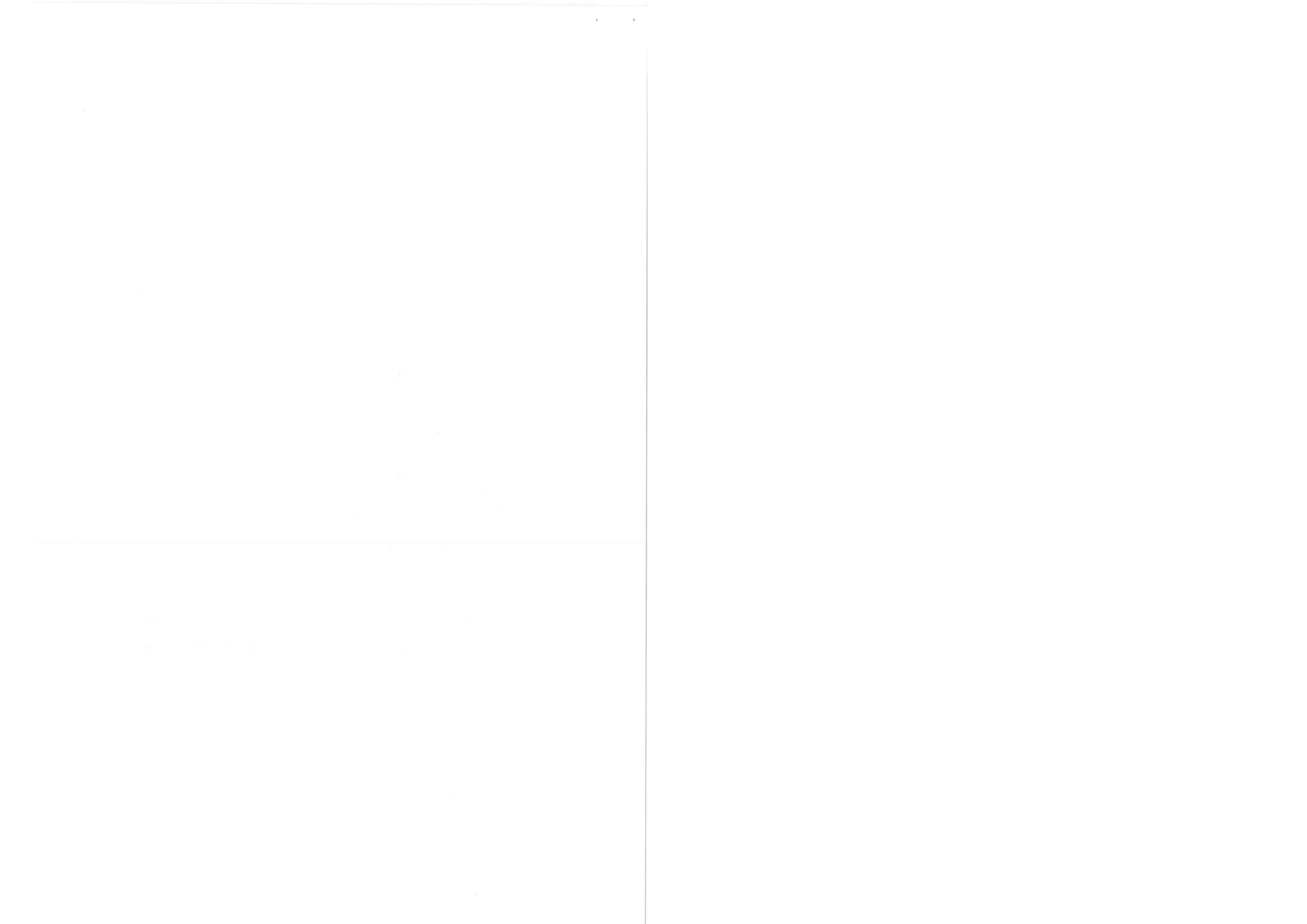
PODMIOTY ZAANGAŻOWANE W KONSULTACJE:

Zaproszenie do udziału w konsultacjach skierowano do,

- mieszkańców powiatu wołomińskiego,
- organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego (w tym organizacji biorących udział w pracach nad dokumentem zajmujących się osobami niepełnosprawnymi),
- radnych powiatu wołomińskiego,
- samorządów gmin powiatu wołomińskiego,
- Powiatowego Urzędu Pracy,
- Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie,
- szkół specjalnych powiatu wołomińskiego,
- poradni psychologiczno-pedagogicznych z terenu powiatu wołomińskiego,
- Ośrodków Pomocy Społecznej z terenu powiatu,
- Powiatowej Rady Zatrudnienia,
- Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych,
- Zespołu doradczo-inicjatywnego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- firm z terenu powiatu wołomińskiego zatrudniających osoby niepełnosprawne.

PRZEBIEG KONSULTACJI:

do 28 marca 2012 r.	zamieszczenie ogłoszenia w sprawie konsultacji oraz projektu dokumentu poddanego konsultacjom na stronie internetowej Powiatu, w Biuletynie Informacji Publicznej, na tablicy ogłoszeń w siedzibie Starostwa Powiatowego w Wołominie, przekazanie informacji radnym Powiatu Wołomińskiego oraz samorządom Gmin Powiatu Wołomińskiego; listy mailingowe do zainteresowanych podmiotów,
do 03 kwietnia 2012 r.	konsultacje w ramach Zespołu doradczo-inicjatywnego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
do 03 kwietnia 2012 r.	konsultacje w ramach Powiatowej Rady Zatrudnienia,
do 03 kwietnia 2012 r.	konsultacje w ramach Powiatowej Rady Społecznej ds. Osób Niepełnosprawnych,
do 03 kwietnia 2012 r.	ostateczny termin zgłaszania uwag do projektu dokumentu poddanego konsultacjom,

do 17 kwietnia 2012 r. przedłożenie projektu uchwały Rady Powiatu Wołomińskiego w sprawie: przyjęcia Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych Zarządowi Powiatu Wołomińskiego.

WYKORZYSTANE FORMY KONSULTACJI:

- opublikowanie na stronie internetowej www.powiat-wolominski.pl oraz na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa www.bip.powiat-wolominski.pl: informacji o przystąpieniu do konsultacji zawierającej zaproszenie do udziału w konsultacjach, informacje zawarte w uchwale Zarządu Powiatu, udostępnienie dokumentu poddanego konsultacjom,
- przekazanie informacji o planowanych konsultacjach radnym Powiatu Wołomińskiego,
- przekazanie informacji o planowanych konsultacjach samorządom Gmin Powiatu Wołomińskiego,
- listy mailingowe do zainteresowanych podmiotów,
- konsultacje w ramach Zespołu doradczo-inicjatywnego ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi,
- przekazanie dokumentu do konsultacji Powiatowej Rady Zatrudnienia, Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób Niepełnosprawnych.

ZGŁOSZONE GŁÓWNE UWAGI / POSTULATY / OPINIE / PYTANIA / WYNIKI BADAŃ:

- Nie zgłoszono uwag, opinii, postulatów, wyników badań i pytań do dokumentu.

ROZSTRZYGNĘCIA LUB REKOMENDOWANE KIERUNKI DZIAŁAŃ / KWESTIE WYMAGAJĄCE DALESZYCH UZGODNIEŃ, OBSZARY W KTÓRYCH NIE OSIĄGNIĘTO KONSENSUSU:

Dokument został zmieniony o autopoprawkę dotyczącą bezrobocia na terenie powiatu wołomińskiego. Zostały poprawione:

- Tabela nr 1 str 7 (liczba osób zamiast wskaźnika),
- Tabela nr 7 str 17 (nagłówek uzupełniony o słowo niepełnosprawnych),
- Rozdz. 3.1 str 21 (usunięcie jednego z uprawnień pracowniczych osób niepełnosprawnych)
- Rozdz. 3.2 str 22 (uzupełnienia dot. działań PUP na rzecz osób niepełnosprawnych),
- Rozdz. 3.3 str 25 (uzupełnienie listy największych przedsiębiorstw z terenu powiatu),

INSPEKTOR
R. Grześkiewicz
Rafał Grześkiewicz

Sporządził: Rafał Grześkiewicz

Starostwo Powiatowe w Wołominie

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych

SPIS TREŚCI

<i>WSTĘP</i>	4
<i>ROZDZIAŁ I</i>	6
<i>UWARUNKOWANIA I POTRZEBY POWIATU W ZAKRESIE ZWIĘKSZENIA I PROMOCJI ZATRUDNIENIA.</i>	6
1.1 Rynek pracy powiatu wołomińskiego.	6
1.2 Potrzeby powiatu w zakresie zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych.	7
1.3 Analiza SWOT.	8
<i>ROZDZIAŁ II</i>	10
<i>DIAGNOZA PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZWIĄZANYCH Z ZATRUDNIENIEM W POWIECIE WOŁOMIŃSKIM.</i>	10
2.1 Orzeczenia o niepełnosprawności wydawane przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności.	10
2.2 Diagnoza zatrudnienia osób niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim.	13
2.2 Diagnoza zatrudnienia i aktywizacji w chronionym rynku pracy (Powiat Wołomiński).	15
2.4 Kwestia zatrudnienia osób niepełnosprawnych z punktu widzenia pracodawców z powiatu wołomińskiego.	16
<i>ROZDZIAŁ III</i>	18
<i>INSTYTUCJE I ODBIORCY DZIAŁAŃ PROGRAMU.</i>	18
3.1 Osoby niepełnosprawne w powiecie wołomińskim.	18
3.2 Instytucje powiatowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.	19
3.3 Przedsiębiorstwa w Powiecie Wołomińskim.	24
<i>ROZDZIAŁ IV</i>	25
<i>CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.</i>	25
4.1 Obszary problemowe Programu.	25
4.2 Cele główne i szczegółowe Programu.	26
<i>ROZDZIAŁ V</i>	30
<i>DZIAŁANIA I FINANSOWANIE W PROGRAMIE.</i>	30
5.1 Plan Roboczy Programu.	30
5.2 Zasoby.	31
5.3 Harmonogram.	31
<i>ROZDZIAŁ VII</i>	33
<i>ZGODNOŚĆ Z INNYMI STRATEGIAMI I DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE POWIATOWYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM I EUROPEJSKIM.</i>	33
7.1 Dokumenty powiatu wołomińskiego.	33

7.2 Dokumenty województwa mazowieckiego. _____	33
7.3 Dokumenty krajowe (ogólnopolskie). _____	34
7.4 Dokumenty Unii Europejskiej. _____	35
ROZDZIAŁ VIII _____	37
MONITORING REALIZACJI I EWALUACJA PROGRAMU. _____	37
8.1 Monitoring programu. _____	37
8.2 Wskaźniki realizacji celów programu. _____	38
WYKAZ TABEL: _____	39
WYKAZ RYSUNKÓW I WYKRESÓW: _____	39

WSTĘP

Zatrudnienie i przeciwdziałanie bezrobociu osób niepełnosprawnych jest jednym z elementów polityki rozwiązywania problemów społecznych powiatu wołomińskiego, oraz jednym z podstawowych rozwiązań, które prowadzi w prostej linii do poradzenia sobie z problemem akceptacji społecznej, wykluczeniem, a także z przelaniem stereotypów związanych z zatrudnieniem osób niepełnosprawnych, aktywności osób niepełnosprawnych oraz wzrostem ich aktywności w społeczności lokalnej.

Społeczna aktywność i funkcjonowanie osób niepełnosprawnych są wyznaczone także warunkami materialnymi, miejscem zamieszkania, a może przede wszystkim, rodzajem niepełnosprawności oraz wpływem najbliższej rodziny i otoczenia. Często skomplikowana sytuacja osób niepełnosprawnych wymusza podejmowanie różnorodnych działań dla zapewnienia tej części naszego społeczeństwa godnych warunków rozwoju i realizowania swoich planów.

Podstawowym założeniem programu jest działanie na rzecz osób niepełnosprawnych pod kątem promowania zatrudnienia osób niepełnosprawnych wśród firm działających na terenie powiatu wołomińskiego, zmniejszenia wykluczenia społecznego i ich aktywizacji. Wiąże się to tak naprawdę z wieloma aspektami działalności powiatu ponieważ kwestia niepełnosprawności i zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest niezwykle złożona. Chcąc poprawić sytuację zatrudnienia trzeba wziąć pod uwagę wiele uwarunkowań tj. kwestie rehabilitacji, akceptacji społecznej, problemów architektonicznych i transportowych. Program w przybliżeniu powinien także poruszać kwestie świadczeń społecznych ale także usługi rehabilitacyjne, szkolenia i przekwalifikowania zawodowe, kwestie optymalnej formy zatrudnienia, świadczeń pieniężnych na potrzeby integracyjne i wielu innych.

Celem głównym samorządu powiatowego na rzecz osób niepełnosprawnych jest pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

Przy realizacji Programu istnieje potrzeba uzyskania społecznego poparcia, gdyż realizowana polityka musi uwzględniać realne możliwości powiatu w zaspakajaniu potrzeb osób niepełnosprawnych.

Istotnym elementem przy budowie Programu było rozeznanie potrzeb osób niepełnosprawnych. Zebrano dane zarówno od przedstawicieli organizacji pozarządowych zajmujących się osobami niepełnosprawnymi jak i z Powiatowego Urzędu Pracy, Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Powiatowego Zespołu Orzekania o Niepełnosprawności.

Na podstawie analizy zebranych danych oraz przeprowadzonych spotkań grup roboczych i zespołu zadaniowego w ramach projektu Decydujmy Razem sformułowano najważniejsze cele operacyjne i działania Programu, określono priorytety, terminy i finansowanie oraz instytucje odpowiedzialne za realizację poszczególnych zadań.

Działania zapisane w Programie są przewidziane na lata 2012 i 2013. W tym miejscu należy też nadmienić, że Program w przyszłości będzie częścią składową wieloletniego Powiatowego Programu Działań Na Rzecz Osób Niepełnosprawnych, który powstanie w 2013 roku.

Środki powiatu wołomińskiego na realizację celów programu określane będą zadaniowo, każdorazowo w uchwalanym budżecie powiatu. Finansowanie poszczególnych działań zapisanych w Programie będzie określone w budżetach poszczególnych jednostek organizacyjnych odpowiedzialnych za zrealizowanie zadania. Część środków zostanie rozdysponowana w ramach konkursów dla organizacji pozarządowych zajmujących się osobami niepełnosprawnymi.

Niniejszy dokument powstał w ramach programu Decydujmy Razem¹, do którego powiat wołomiński przystąpił na początku 2010 roku. Program Decydujmy Razem polega na budowaniu mechanizmów partycypacji społecznej przy opracowywaniu dokumentów strategicznych jednostek samorządu terytorialnego oraz ich wdrażaniu i realizowaniu. Ma on na celu nauczyć min. prowadzenia konsultacji społecznych, wzmacniania aktywności obywateli, a także wyjaśnić problemy z tymi zagadnieniami związane.

¹ <http://www.decdujmyrazem.pl>

Zespół Zadaniowy wyłoniony w ramach programu w celu koordynowania prac nad dokumentem, składa się z pracowników Starostwa Powiatowego w Wołominie, Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie oraz Powiatowego Urzędu Pracy.

Program pisany był także w ramach szerszej grupy, w której skład wchodził min. pracownicy Starostwa Powiatowego, PCPR, PUP, OPS-ów, członkowie organizacji pozarządowych: Fundacja Arka, Empatia, PZN koło Wołomin; osoby niepełnosprawne, przedstawiciel CECH Wołomin oraz firmy zatrudniające osoby niepełnosprawne.

W wyniku przeprowadzonej analizy newralgicznych obszarów działalności powiatu zespół zadaniowy zdecydował, że podejmie się stworzenia Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.

W trakcie prac został także powołany zespół kontrolujący realizację ustalonych działań, którego zadaniem będzie monitorowanie wdrożenia oraz mierzenie wskaźników Programu.

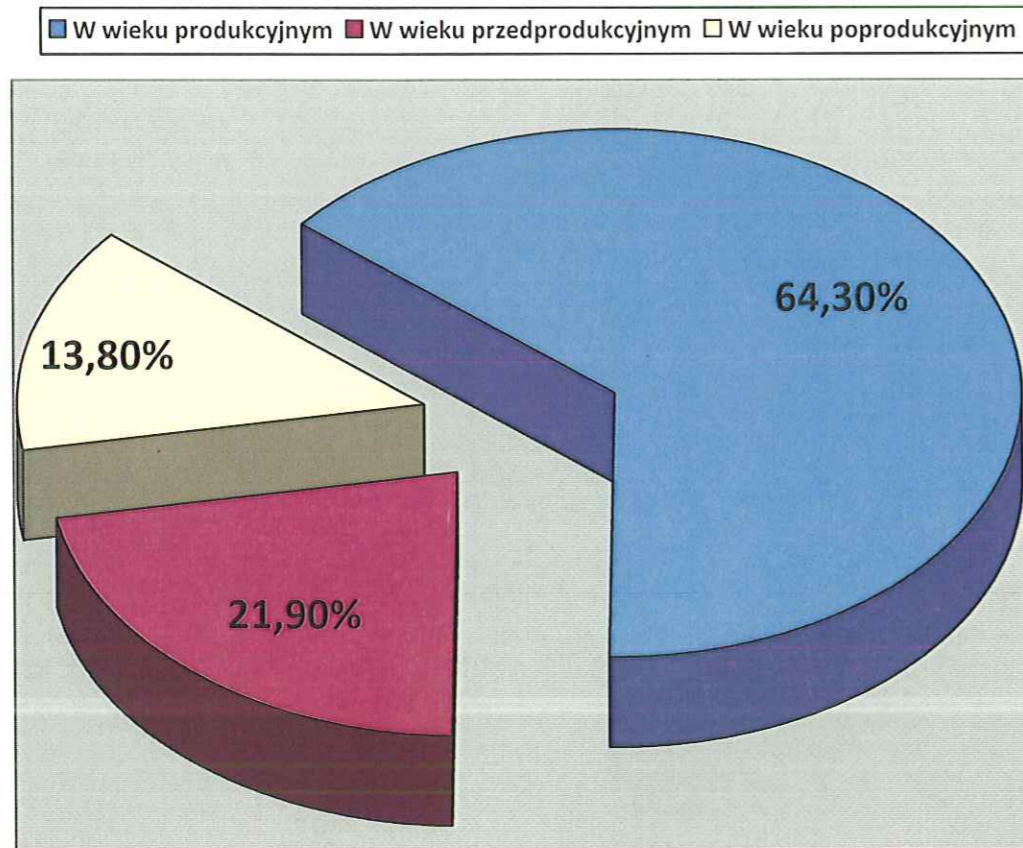
ROZDZIAŁ I

UWARUNKOWANIA I POTRZEBY POWIATU W ZAKRESIE ZWIĘKSZENIA I PROMOCJI ZATRUDNIENIA.

1.1 Rynek pracy powiatu wołomińskiego.

Na obszarze powiatu wołomińskiego jest zarejestrowanych 21 455 podmiotów gospodarczych.² Struktura zatrudnienia w powiecie przedstawia się następująco:

Rysunek 1 Struktura zatrudnienia w powiecie wołomińskim

Źródło: Wojewódzki Urząd Pracy w Warszawie; Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy.

Rynek pracy w powiecie wołomińskim opiera się na małych przedsiębiorstwach są to głównie usługi i handel, w tych branżach odnotowuje się największe zapotrzebowanie na pracowników. Sytuacja na wołomińskim rynku pracy jest specyficzna, ze względu na bliskie sąsiedztwo Warszawy. Przynależność do stołecznej aglomeracji powoduje silny drenaż rynku z pracowników, którzy znajdują w Warszawie lepiej płatne zajęcia. W samym powiecie ilość miejsc pracy jest bardzo niewielka i niewystarczająca dla jego mieszkańców. Chociaż generalnie pracownicy preferują zatrudnienie

² Badanie przeprowadzone przez Mazowieckie Obserwatorium Rynku Pracy i Wojewódzki Urząd Pracy w 2011 roku.

blisko miejsca zamieszkania, to jednak nie chcą rezygnować z dojazdów kosztem krytycznie niższych zarobków.

Zatrudnienie wg sektorów:

usługi – ok. 48 %

przemysł – ok. 35%

rolnictwo – ok. 17%

Bezrobocie na terenie Powiatu Wołomińskiego:

Poziom bezrobocia zbliża się do średniego poziomu bezrobocia w Polsce – (2008 rok - stopa bezrobocia dla powiatu była niższa o 0,3% w stosunku do stopy bezrobocia dla całego kraju, i zaledwie o 1,5% wyższa od poziomu bezrobocia w województwie mazowieckim. Warto zwrócić uwagę na wysokie zainteresowanie osób bezrobotnych stażami, szkoleniami oraz pozyskaniem środków na rozpoczęcie działalności gospodarczej pozwoliło na zmniejszenie liczby osób bezrobotnych.

Obecnie bezrobocie na terenie powiatu wołomińskiego kształtuje się na poziomie zbliżonym do województwa i średnio całego kraju. Analizując dane można zauważyć, że stopa bezrobocia na dzień 30.06.2011 r. w powiecie wołomińskim zmniejszyła się o 0,5 punktu procentowego w porównaniu do czerwca ubiegłego roku.

Tabela 1 Zarejestrowani bezrobotni na poziomie powiatu wołomińskiego, województwa mazowieckiego oraz kraju .

Okres:	w powiecie wołomińskim	w województwie	w kraju
Stan na koniec grudnia 2010r.	9161 osób	238341 osób	1954,7 tys. osób
Stan na koniec grudnia 2011 r.	9539 osób	246739 osób	1982,7 tys. osób

Źródło: GUS; Wojewódzki Urząd Pracy; Powiatowy Urząd Pracy

Instytucją, która na terenie powiatu zajmuje się aktywizacją zawodową jest Powiatowy Urząd Pracy działający na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy³. Struktura i cele działania PUP w Wołominie są opisane w rozdziale III.

1.2 Potrzeby powiatu w zakresie zwiększenia zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

- Kształtowanie świadomości osób niepełnosprawnych pod kątem wymagań na rynku pracy.
- Kształtowanie aktywnych postaw zawodowych osób niepełnosprawnych na rynku pracy.
- Świadczenie kompleksowego poradnictwa zawodowego, pośrednictwa pracy dla niepełnosprawnych osób bezrobotnych lub poszukujących pracy.
- Umożliwienie osobom niepełnosprawnym przekwalifikowania, nabycia nowych umiejętności oraz doświadczenia zawodowego.
- Wsparcie przedsiębiorczości osób niepełnosprawnych (samozatrudnienie).
- Przystosowanie stanowisk pracy do potrzeb niepełnosprawnych pracowników w administracji samorządowej oraz promocja tego typu działań wśród przedsiębiorców.
- Wprowadzenie ułatwień w podjęciu pracy przez osoby niepełnosprawne dzięki programom PFRON (informacje i warsztaty dla przedsiębiorców).

³ Dz.U. z 2008 r. nr 69 poz. 415 z późn. zm.

- Kształtowanie świadomości u przedsiębiorców z terenu powiatu dot. Zatrudniania osób niepełnosprawnych – przedstawienie korzyści poprzez pokazanie dobrych praktyk.

1.3 Analiza SWOT.

Diagnozę stanu obecnego w zakresie promocji zatrudnienia i aktywności osób niepełnosprawnych, a także sytuację firm i instytucji z terenu powiatu wołomińskiego przeprowadzono w oparciu o analizę SWOT

Analizie poddano poszczególne elementy potencjału powiatu wołomińskiego oraz jego otoczenia w kontekście promocji zatrudnienia i aktywizacji rynku pracy. W badaniu zdefiniowano siły i słabości potencjału powiatu oraz szanse i zagrożenia w jego otoczeniu. Analizę SWOT poprzedzono zdefiniowaniem potencjału powiatu oraz w aspekcie badanego zagadnienia.

W wyniku przeprowadzonego badania wybrano następujące obszary określające ww. czynniki:

- SILNE STRONY

1. Zasoby ludzkie
2. Oferta szkoleniowa skierowana do osób niepełnosprawnych
3. Rozbudowana sieć instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi
4. Sieć organizacji pozarządowych działających na terenie powiatu wołomińskiego

- SLABE STRONY

1. Bariera Transportowa (transport miejski i lokalny)
2. Przygotowanie merytoryczne osób niepełnosprawnych pod kątem otwartego rynku pracy
3. Brak dokładnej analizy potrzeb osób niepełnosprawnych na rynku pracy
4. Brak badań (sprawdzenia) analizy potrzeb pracodawców w odniesieniu do osób niepełnosprawnych
5. Bariery architektoniczne w zakładach pracy (brak przyjaznej przestrzeni)
6. Brak świadomości pracodawców o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych
7. Brak wiedzy o możliwościach dofinansowania zniesienia barier architektonicznych w celu zatrudnienia osób niepełnosprawnych
8. Słaby dialog społeczny instytucji zajmujących się osobami niepełnosprawnymi oraz firmami działającymi na terenie powiatu
9. Stereotypy dotyczące osób niepełnosprawnych w pracy (mniejsza wydajność pracy, ilość godzin)
10. Brak wspomaganego rynku pracy na terenie powiatu wołomińskiego
11. Brak systemu współpracy samorządowej gminy – powiat
12. Brak jednolitej bazy danych dot. osób niepełnosprawnych w powiecie
13. Słaby system współpracy instytucji wydających orzeczenia o niepełnosprawności.

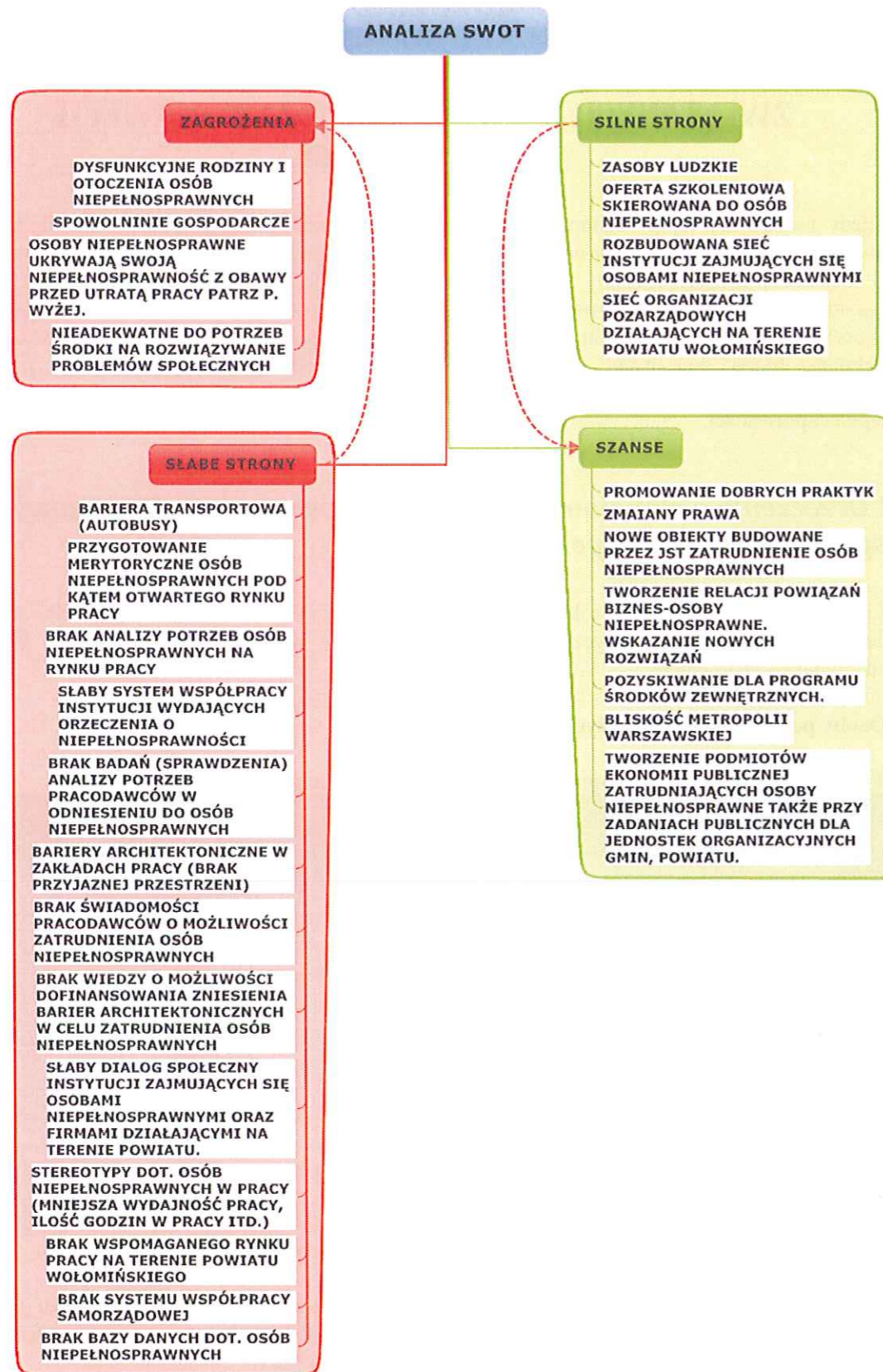
- SZANSE

1. Promowanie dobrych praktyk
2. Zmiana prawa
3. Nowe obiekty budowane przez JST, zatrudnienie osób niepełnosprawnych
4. Tworzenie relacji powiązań biznes-osoby niepełnosprawne, wskazanie nowych rozwiązań
5. Pozyskiwanie dla działania programu środków zewnętrznych
6. Bliskość metropolii warszawskiej
7. Tworzenie podmiotów ekonomii publicznej zatrudniających osoby niepełnosprawne, także przy zadaniach publicznych - jednostki organizacyjne gmin i powiatu

- ZAGROŻENIA

1. Dysfunkcje rodziny i otoczenia osób niepełnosprawnych
2. Spowolnienie gospodarcze
3. Osoby niepełnosprawne ukrywają swoją niepełnosprawność z obawy przed utratą pracy
4. Nieadekwatne do potrzeb środki na rozwiązanie problemów społecznych.

Rysunek 2 Analiza SWOT

Źródło: dokumentacja z pracy grupy roboczej powołanej do opracowania PPPZON⁴

⁴ Analiza SWOT głównym tematem pierwszego spotkania grupy roboczej, podczas którego przeprowadzono warsztaty w celu opracowania powyższego diagramu.

ROZDZIAŁ II

DIAGNOZA PROBLEMÓW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH ZWIĄZANYCH Z ZATRUDNIENIEM W POWIECIE WOŁOMIŃSKIM.

Kiedy przyjrzymy się problemom osób niepełnosprawnych w sensie społecznym, bardzo często pojawia się kwestia zatrudnienia na rynku otwartym. Okazuje się, że jeżeli mówimy o zatrudnieniu osób niepełnosprawnych musimy wziąć pod uwagę wiele innych zagadnień związanych z opieką społeczną, budownictwem, postawami psychologicznymi, wykształceniem i oczywiście finansami.

Proces i efekt zbierania danych należy rozdzielić na problem w zakresie zatrudnienia w ogóle oraz zatrudnienia biorąc pod uwagę tylko osoby niepełnosprawne. Wcześniej jednak by znać obszar dociekań (jako bazę do omówienia zagadnienia) należy bliżej przyjrzeć się danym z systemu orzekania o niepełnosprawności.

2.1 Orzeczenia o niepełnosprawności wydawane przez Powiatowy Zespół Orzekania o Niepełnosprawności.

Liczbę osób powyżej 16 roku życia orzekanych w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Niepełnosprawności wg przyczyny niepełnosprawności w Wołominie w latach 2008-2011 przedstawiają poniżej tabele.

Osoby powyżej 16-go roku życia

Tabela 2 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2008 r.

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności			Razem liczba orzeczeń w 2008r.
		znaczny	umiarkowany	lekki	
1	01-U	5	15	0	20
2	02-P	29	99	1	129
3	03 -L	6	27	109	142
4	04-O	10	18	3	31
5	05-R	46	320	53	419
6	06-E	1	18	7	26
7	07-S	24	151	40	215
8	08-T	8	20	12	40
9	09-M	10	13	2	25
10	10-N	57	121	21	199
11	11-I	14	99	10	123
12	12-C	-	-	-	-
	RAZEM	210	901	258	1369

Źródło: Starostwo Powiatowe w Wołominie Wydział Ochrony Zdrowia.

Najwyższą liczbę wydanych w 2008 r. orzeczeń stanowią orzeczenia z symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R tj. niepełnosprawni ruchowo – 31% ogółu wydanych orzeczeń, a także z symbolem 07-S, tj. choroby układu krążenia – 16%,

Tabela 3 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2009 r.

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności			Razem liczba orzeczeń w 2009r.
		znaczny	umiarkowany	lekki	
1	01-U	11	14	1	26
2	02-P	43	129	5	177
3	03 -L	5	26	87	118
4	04-O	17	13	6	36
5	05-R	50	326	66	442
6	06-E	2	24	2	28
7	07-S	25	151	39	215
8	08-T	6	26	7	39
9	09-M	4	14	2	20
10	10-N	58	128	10	196
11	11-I	19	87	27	133
12	12-C	-	-	-	-
	RAZEM	240	938	252	1430

Źródło: Starostwo Powiatowe w Wołominie Wydział Ochrony Zdrowia.

W roku 2009 obserwujemy podobną sytuację jak w 2008 r. Pomimo wzrostu ogólnej liczby wydanych decyzji, orzeczenia z symbolem przyczyny niepełnosprawności 05-R stanowią 31% ogółu .

Tabela 4 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2010 r.

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności			art. 5a ustawy			Razem liczba orzeczeń w 2010r.
		znaczny	umiarkowany	lekki	znaczny	umiarkowany	lekki	
1	01-U	7	22	1	-	-	-	30
2	02-P	29	98	4	-	-	-	131
3	03 -L	4	25	46	-	-	-	75
4	04-O	22	18	8	4	-	-	52
5	05-R	50	394	89	1	2	1	537
6	06-E	0	32	5	-	-	-	37
7	07-S	24	118	40	-	-	-	182
8	08-T	12	22	4	1	-	-	39
9	09-M	10	9	2	1	-	-	22
10	10-N	79	167	19	2	-	-	267
11	11-I	23	108	15	-	-	-	146
12	12-C	2	-	-	-	-	-	2
	RAZEM	272	1013	233	9	2	1	1530

Źródło: Starostwo Powiatowe w Wołominie Wydział Ochrony Zdrowia.

W roku 2010 również symbol przyczyny niepełnosprawności 05-R stanowi najczęstszą przyczynę niepełnosprawności – 35%, wzrosła natomiast liczba orzeczeń z symbolem przyczyny niepełnosprawności 10-N, tj. choroby neurologiczne – 17% ogółu.

Tabela 5 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2011 r.

L.p.	Przyczyny niepełnosprawności	Stopień niepełnosprawności			art. 5a ustawy			Razem liczba orzeczeń w 2011r.
		znaczny	umiarkowany	lekki	znaczny	umiarkowany	lekki	
1	01-U	16	19	9	3	-	-	47
2	02-P	11	113	7	-	-	-	131
3	03 -L	1	29	43	-	-	-	73
4	04-O	22	19	7	3	-	-	51
5	05-R	59	401	75	9	2	-	546

6	06-E	0	25	2	-	-	-	27
7	07-S	37	162	45	-	-	-	244
8	08-T	7	20	10	1	-	-	38
9	09-M	8	13	1	-	-	-	22
10	10-N	88	146	7	3	2	-	246
11	11-I	23	111	24	1	-	-	159
12	12-C	-	2	-	-	-	-	2
	RAZEM	272	1060	230	20	4	-	1586

Źródło: Starostwo Powiatowe w Wołominie Wydział Ochrony Zdrowia.

W badanych powyżej okresach obserwujemy dużą przewagę orzeczeń z symbolem 05-R – w 2011 roku podobnie - 34% , a także coroczny wzrost ogólnej liczby wydawanych orzeczeń dla osób po 16 – tym roku życia - w okresie badanym (2008-2011) o 14%. Każdego roku obserwuje się również najwyższą liczbę orzeczeń o umiarkowanym stopniu niepełnosprawności (65-67%).

Z dodatkowych źródeł wynika, iż niepełnosprawni ruchowo (05-R) stanowią największą grupę osób niepełnosprawnych pracujących zawodowo.

W roku 2008 na 122 osoby pracujące, które uzyskały orzeczenie - 53 to osoby ze wskazanym symbolem 05-R (43%). W roku kolejnym na 71 osób pracujących, które złożyły wniosek o wydanie orzeczenia 27 osób otrzymało orzeczenie właśnie z symbolem 05-R (38%).

W roku 2010 obserwujemy duży wzrost wydanych orzeczeń dla osób czynnych zawodowo. Pomimo to na 225 osoby 104 uzyskały symbol związany z upośledzeniem narządu ruchu (46%). Podobnie kształtował się ten stosunek w 2011 r. - na 249 osób zatrudnionych 109 otrzymało symbol przyczyny niepełnosprawności 05-R (43%).

Osoby przed 16-tym rokiem życia

Tabela 6 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w latach 2008 -2011.

L.P.	Przyczyny niepełnosprawności	Razem liczba orzeczeń w 2008r	Razem liczba orzeczeń w 2009r.	Razem liczba orzeczeń w 2010r.	Razem liczba orzeczeń w 2011r.
1	01-U	30	40	29	17
2	02-P	45	41	16	9
3	03 -L	29	36	25	30
4	04-O	9	10	8	11
5	05-R	45	44	39	41
6	06-E	29	16	22	10
7	07-S	46	44	54	34
8	08-T	7	7	6	9
9	09-M	8	7	5	7
10	10-N	73	75	78	63
11	11-I	60	47	56	41
12	12-C	-	-	48	49
	RAZEM	381	367	386	321

gdzie 01-U - upośledzenie umysłowe; 02-P - choroby psychiczne; 03-L - zaburzenia głosu, mowy i choroby słuchu; 04-O - choroby narządu wzroku; 05-R - upośledzenie narządu ruchu; 06-E - epilepsja; 07-S - choroby układu oddechowego i krążenia; 08-T - choroby układu pokarmowego; 09-M - choroby układu moczowo-płciowego; 10-N - choroby neurologiczne; 11-I - inne, w tym schorzenia: endokrynologiczne, metaboliczne, zaburzenia enzymatyczne, choroby zakaźne i odzwierzęce, zeszpecenia, choroby układu krwiotwórczego; 12-C – schorzenia ogólnorozwojowe. Art. 5 ustawy – oznacza wydawanie orzeczeń o wskazaniach do ulg i uprawnień na podstawie ważnych orzeczeń ZUS.

Źródło: Starostwo Powiatowe w Wołominie Wydział Ochrony Zdrowia.

Orzeczenia o niepełnosprawności wydawane dla osób poniżej 16-go roku życia charakteryzują się dużą różnorodnością jeśli chodzi o przyczynę symbolu niepełnosprawności. Dużą grupę stanowią orzeczenia o symbolach: 10-N, 12-C, 11-I, 05-R oraz 07-S.

2.2 Diagnoza zatrudnienia osób niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim.

Dane o osobach niepełnosprawnych w Powiecie Wołomińskim (zresztą tak jak w innych rejonach polski) są niespójne. Wynika to ze słabej komunikacji między instytucjami, braku możliwości zweryfikowania danych z takich instytucji jak PUP i PCPR lub orzecznictwo powiatowe i ZUS, a także rozgraniczenia osób poszukujących pracy i bezrobotnych, które często nie ujawniają swojej niepełnosprawności w PUP (nie ma wymogu informowania) przez co chcą zwiększyć swoje szanse na pozyskanie pracy. Dochodzi do tego także niespójność terminowa danych wynikająca z tego, że ostatni spis powszechny uwzględniający także wyszczególnienie osób niepełnosprawnych odbył się w 2002 roku. Są to kompletne dane ogólnopolskie z rozbiciem na poszczególne regiony, województwa, powiaty i gminy. Ale dostępne są także dane dotyczące powiatów i w części również poszczególnych województw z lat późniejszych np. coroczne dane z wojewódzkich lub powiatowych urzędów pracy, są one bardziej aktualne ale nie przedstawiają szczegółowego obrazu tematu, którym się zajmujemy, ilości osób niepełnosprawnych w ogóle i tych, które poszukują pracy choć mogą nie być zarejestrowani w PUP.

Tabela 7 Zarejestrowani bezrobotni niepełnosprawni w powiecie wołomińskim

Okres:	Osoby bezrobotne niepełnosprawne zarejestrowane w PUP	W tym z prawem do zasiłku
Stan na koniec grudnia 2010 r.	230	28
Stan na koniec grudnia 2011 r.	319	52

Źródło: Powiatowy Urząd Pracy w Wołominie.

Tabela 8 Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością z podziałem na wiek.

Charakterystyka osób:	Dane z okresu:	Liczba w tysiącach	Aktywni zawodowo	Pracujący	Bezrobotni	Bierni zawodowo	Współczynnik aktywności zawodowej	Wskaźnik zatrudnienia	Stopa bezrobocia
W wieku 15 lat i więcej	III kw. 2010	3414	582	507	75	2832	17	14,9	12,9
W wieku produkcyjnym	III kw. 2010	2049	533	460	73	1516			
Mężczyźni	III kw. 2010	1697	349	306	42	1348	20,6	18	12
Kobiety	III kw. 2010	1718	233	200	32	1485	13,6	11,6	13,7
Miasta	III kw. 2010	2114	380	324	56	1734	18	15,3	14,7
Wieś	III kw. 2010	1300	202	183	19	1098	15,5	14,1	9,4
15-24	III kw. 2010	116	24	17	6	93	20,7	14,7	25
25-34	III kw. 2010	212	73	61	12	138	34,4	28,8	16,4
35-44	III kw. 2010	237	85	73	13	152	35,9	30,8	15,3
45-54	III kw. 2010	634	191	165	26	443	30,1	26	13,6
55-64	III kw. 2010	1069	175	159	17	894	16,4	14,9	9,7
65-...	III kw. 2010	1146	33	32	0	1113	2,9	2,8	x
Wyższe wykształcenie	III kw. 2010	244	86	80	6	158	35,2	32,8	7
Policealne i średnie zawodowe	III kw. 2010	645	141	121	20	503	21,9	18,8	14,2
Średnie ogólnokształcące	III kw. 2010	250	46	40	7	204	18,4	16	15,2
Zasadnicze zawodowe	III kw. 2010	1040	217	189	28	823	20,9	18,2	12,9
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe	III kw. 2011	1235	91	77	14	1144	7,4	6,2	15,4

Źródło: Aktywność ekonomiczna ludności Polski III kwartał 2010. GUS

Środowisko osób niepełnosprawnych jest jednym z najsłabiej poznanych obszarów dotyczących ludności Polski. Dynamika zmian oraz wielość instytucji świadczących pomoc i orzekających niepełnosprawność powoduje, że dane dotyczące niepełnosprawności prawnej są wybiórcze. Statystyki dotyczące osób niepełnosprawnych najpełniej ujmuje „Narodowy Spis Ludności i Mieszkań 2002” – ostatni spis z 2011 roku nie obejmował wyszczególnionego problemu tej grupy ludności. Wszelkie próby późniejszych aktualizacji tych danych nie dają pełnego obrazu niepełnosprawności w Polsce. Organy powołane do orzekania o niepełnosprawności powielają swoją pracę, w związku z tym nie ma możliwości, aby zebrane od nich dane kompatybilnie uzupełniały statystyki. Osoby niepełnosprawne ujmowane są w nich wielokrotnie, albo w ogóle się w nich nie znajdują.

Według badań „Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2002”, w 2002 roku w Polsce było blisko 5,5 mln. osób niepełnosprawnych. W tym osób niepełnosprawnych prawnie, posiadających orzeczenie wydane, przez co najmniej jeden organ jest blisko 4,5 mln. Te dane potwierdzają raporty Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych z kwietnia 2006 roku⁵.

powiat wołomiński to wg. Spisu z 2002 r. 194 113 mieszkańców wśród nich około 13 720 osób niepełnosprawnych. Z czego aktywnych zawodowo było 2 241, a bezrobotnych 11 479 osób.

W powiecie połomińskim brak jest kompleksowej oferty usług dotyczących aktywizacji zawodowej osób niepełnosprawnych – oferty pracy jeżeli już się pojawiają, to często okazuje się, iż nie są sprawdzone pod kątem ich dostępności dla osób niepełnosprawnych. Jest to bardzo szkodliwe z psychologicznego punktu widzenia, gdyż zniechęca do dalszego poszukiwania pracy. Ponadto należy zwrócić uwagę na jeszcze jeden aspekt. Większość osób niepełnosprawnych pobiera rentę, co w świetle obowiązujących przepisów uniemożliwia im uzyskanie statusu bezrobotnego, mogą jedynie uzyskać status poszukującego pracy. W związku z tym niewielki procent niepracujących osób niepełnosprawnych trafia do urzędów pracy.

Związana nieodłącznie z zatrudnieniem rehabilitacja osób niepełnosprawnych to proces, którego zwieńczeniem powinno być zwiększenie szans osoby niepełnosprawnej na zatrudnienie. Dlatego oprócz trudnej i ważkiej pracy z niepełnosprawnymi równoważnym działaniem instytucji rynku pracy jest współpraca z pracodawcami.

Skuteczne zachęcanie pracodawców do zatrudniania osób niepełnosprawnych wymaga nie tylko znajomości „języka ekonomii”, czyli wiedzy na temat korzyści finansowych z zatrudniania osób niepełnosprawnych, ale również znajomości przepisów dotyczących tej dziedziny. Rolę taką z konieczności pełnią agencje zatrudnienia tworzone przez organizacje pozarządowe, działające na rzecz osób niepełnosprawnych, są z konieczności ekspertami w tej dziedzinie, zwłaszcza jeśli chodzi o zatrudnienie osób niepełnosprawnych na otwartym rynku pracy. Konieczność wynika z faktu, iż w przeciwieństwie do urzędów pracy organizacje same muszą pozyskiwać oferty pracy dla swoich niepełnosprawnych klientów. Niepubliczne instytucje rynku pracy prowadzą również bardzo często monitoring zatrudnienia – utrzymują kontakt ze swoim klientem i jego nowym pracodawcą przez kilka miesięcy od momentu zatrudnienia. Doświadczenie niepublicznych instytucji oraz ustawowe możliwości publicznych instytucji rynku pracy powinny się uzupełniać, nie tylko poprzez wymianę ofert pracy, ale również wzajemne konsultacje, na przykład na temat nierzetelnych pracodawców lub metod pozyskiwania i weryfikacji firm chcących ewentualnie zatrudnić osoby niepełnosprawne. Przykładami takich organizacji, które skutecznie działają na rzecz osób niepełnosprawnych mogą być np. Centrum „DZWONI”⁶ prowadzone przez Stowarzyszenie na Rzecz Osób Upośledzonych Umysłowo, czy też Polska Organizacja Pracodawców Osób Niepełnosprawnych wspierająca pracodawców osób niepełnosprawnych.⁷

By osoby niepełnosprawne mogły być aktywne na rynku pracy często oprócz rehabilitacji wpiw muszą zapewnić sobie odpowiednie warunki mieszkaniowe i transportowe. powiat wołomiński

⁵ Rynek pracy, a osoby niepełnosprawne – stan obecny i perspektywy zmian. Informacje statystyczne, Warszawa 2006 r.

⁶ Centrum Doradztwa Zawodowego i Wspierania Osób Niepełnosprawnych Intelakualnie.

⁷ POPON jest największym zrzeszeniem pracodawców osób niepełnosprawnych. Organizacja oferuje bazy danych, opinie eksperckie, szkolenia osób niepełnosprawnych, poradnictwo prawne, doradztwo w zakresie pozyskiwania środków unijnych, audyty rozliczeniowe dla firm zatrudniających osoby niepełnosprawne.

pozyskuje środki na, dostosowanie warunków mieszkaniowych lub kupienie sprzętu z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Dodatkowo pomoc finansową osoby niepełnosprawne mogą uzyskać także z Ośrodków Pomocy Społecznej. Stanowi ona niekiedy ważne źródło utrzymania osób ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności pozostających bez pracy ze względu na stan zdrowia i zakaz pracy wynikający z orzeczenia. Osobom tym wypłacane są renty socjalne w przypadku gdy nie nabyły one prawa do świadczeń rentowych własnych. Poza stałymi metodami pozyskiwania środków PCPR prowadzi także projekt „Okno na Świat” realizowany od 2008 do 2013 z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Dzięki niemu zapewnia wzmoczoną rehabilitację oraz szereg kursów i szkoleń przydatnych osobom niepełnosprawnym w późniejszej pracy.

2.2 Diagnoza zatrudnienia i aktywizacji w chronionym rynku pracy (Powiat Wołomiński).

Zatrudnienie na otwartym rynku pracy jest dostępne dla wszystkich zainteresowanych. Natomiast zatrudnienie na chronionym rynku pracy polega na zapewnieniu specjalnych warunków dostosowanych do psychofizycznych możliwości i ograniczonej wydajności osób niepełnosprawnych.

Na otwartym rynku pracy zatrudnienie przebiega w warunkach konkurencyjnych, co oznacza, że pracownik jest zatrudniany ze względu na swoje kwalifikacje i kompetencje zawodowe. Jest przyjmowany i pracuje na takich samych zasadach i w tych samych warunkach, jak osoba sprawna, z takim samym zakresem obowiązków, odpowiedzialności i uprawnień. Pracodawca musi jedynie uwzględnić przepisy dotyczące czasu pracy niepełnosprawnego pracownika i dłuższego urlopu wypoczynkowego wynikające z ustawy. Powinien również dostosować miejsce pracy do potrzeb niepełnosprawnego pracownika.

Chroniony rynek pracy (zwany zamkniętym) to min. zakłady pracy chronionej. Do ZPCh przyjmowane są osoby niepełnosprawne i zdrowi pracownicy. Zasadniczo w środowisku chronionym powinny być zatrudniane osoby ze znacznym i umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, które ze względu na aktualny stan zdrowia nie mogą uzyskać zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Pracownicy w tych zakładach są zatrudniani na takich samych zasadach, jak w innych przedsiębiorstwach – na podstawie umowy o pracę lub umowy-zlecenia. Mają oni takie same prawa, obowiązki oraz przywileje jak inni pracownicy. Pracodawca ma jednak obowiązek zapewnić osobom niepełnosprawnym opiekę medyczną, rehabilitacyjną socjalną oraz przystosowanie stanowiska pracy.

Zakłady aktywności zawodowej, tworzy się w celu zatrudnienia osób mających znaczny stopień niepełnosprawności. Dają one możliwość podjęcia pracy dostosowanej do ich potrzeb i możliwości. Zakłady te, podobnie jak zakłady pracy chronionej, zapewniają pracownikom rehabilitację zawodową i społeczną oraz przygotowują ich do samodzielnego życia oraz podjęcia zatrudnienia na otwartym rynku pracy. Osoby niepełnosprawne niezdolne do podjęcia jakiegokolwiek pracy kierowane są do warsztatów terapii zajęciowej. Zadaniem WTZ jest przywrócenie lub nauczenie umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia. Do tych placówek uczęszczają osoby niepełnosprawne w danej chwili niezdolne do podjęcia jakiegokolwiek pracy. Celem warsztatów terapii zajęciowej jest także rozwijanie takich podstawowych cech i zdolności, jak umiejętność radzenia sobie z czynnościami życia codziennego oraz zaradność osobista. Rehabilitacja społeczna i zawodowa to podstawowe cele WTZ, poprzez nauczanie i/lub rozwijanie umiejętności radzenia sobie z czynnościami życia codziennego, integrację społeczną, nabywanie praktycznych umiejętności etc. Warsztaty terapii zajęciowej to instytucje niedochodowe. Dla zatrudnienia na chronionym rynku pracy charakterystyczne jest nie występowanie konkurencji pomiędzy osobami zdrowymi i niepełnosprawnymi oraz dostosowywanie środowiska pracy do psychofizycznych możliwości zatrudnionego. Jednakże od kilku lat odchodzi się od modelu zatrudniania osób niepełnosprawnych na chronionym rynku pracy – zachęca się do szukania pracy i podejmowania zatrudnienia na otwartym rynku. Nie mniej jednak istnieje potrzeba funkcjonowania i tworzenia miejsc pracy chronionej, gdyż nie wszystkie osoby niepełnosprawne są w stanie nawet po oddziaływaniach rehabilitacyjnych podjąć prace na rynku otwartym.

Jeżeli chodzi o Powiat Wołomiński to na terenie nie działa żaden zakład aktywności zawodowej, istnieje natomiast jeden warsztat terapii zajęciowej w Ząbkach.

Powiatowy Urząd Pracy oraz Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie zajmują się skierowaniami do pracy w Zakładach Pracy Chronionej i Warsztacie Terapii Zajęciowej.

Dzięki wykorzystywaniu środków Unii Europejskiej realizowane są programy wspomagające aktywność i kwalifikacje do znalezienia pracy przez osoby niepełnosprawne.

2.4 Kwestia zatrudnienia osób niepełnosprawnych z punktu widzenia pracodawców z powiatu wołomińskiego.

Zgodnie z obowiązującym prawem pracy w każdym zakładzie pracy, w którym zatrudnionych jest 25 bądź więcej osób, 6% zatrudnionych powinni stanowić niepełnosprawni. Wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych obowiązuje również w państwowych i samorządowych jednostkach organizacyjnych i wynosi obecnie 6%. Aktualizacja ustawy o służbie cywilnej oraz niektórych innych ustaw przewiduje również, że osoby niepełnosprawne będą miały pierwszeństwo przy naborze do służby cywilnej, na stanowiska urzędnicze w samorządach, z wyłączeniem kierowniczych stanowisk urzędniczych, oraz w procesie zatrudniania urzędników państwowych.

Uprawnienie to będzie realizowane tylko w tych jednostkach, w których wskaźnik zatrudnienia osób niepełnosprawnych nie przekracza 6%

Nie osiągając zatrudnienia osób niepełnosprawnych o podanych wskaźnikach, firmy oraz samorządy zobowiązane są do wpłat na rzecz Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych. Pracodawcy jednak ciągle wolą wnieść opłatę, niż zatrudniać osoby niepełnosprawne, mimo iż funkcjonuje system dopłat do każdej zatrudnionej osoby niepełnosprawnej. Pracodawcy w Polsce nie są także świadomi korzyści, jakie zyskują zatrudniając osoby niepełnosprawne: obawiają się je zatrudniać ze względu na powszechnie powielane stereotypy, nie znają wartości niepełnosprawnych pracowników – a wreszcie – praca w systemie zdalnym (telepraca), ogromnie popularna w krajach Unii Europejskiej, w Polsce wciąż jest traktowana po macoszemu.

W Powiecie Wołomińskim brakuje firm, dla których ekonomia społeczna to nie tylko modny obecnie zwrot. Można by pokusić się o stwierdzenie, że to właśnie dzięki temu Programowi sytuacja będzie zmierzać we właściwym kierunku, ale bez pokazania dobrych praktyk, umiejętności i kwalifikacji osób niepełnosprawnych nastawienie pracodawców niewiele się zmieni. Najważniejszą przesłanką w procesie zmiany obecnego stanu jest przede wszystkim informacja skierowana w stronę pracodawców z terenu powiatu, która przedstawiać będzie w pierwszej kolejności korzyści jakie niesie ze sobą zatrudnianie osób niepełnosprawnych pod kątem ekonomicznym, potem dopiero niejako dodatkowo ukazanie kwestii społecznych.

Dzięki środkom dostępnym z Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych lokalni pracodawcy zatrudniając osoby niepełnosprawne mogą refinansować utworzenie nowego stanowiska pracy i zwiększyć dochody firmy poprzez zwolnienie z obowiązkowej opłaty w przypadku nie spełnienia wymogu zatrudnienia.

Innym problemem jest zanik spółdzielni socjalnych na terenie powiatu. Forma spółdzielni łącząca niejako cechy przedsiębiorstwa i organizacji pozarządowej jest bardzo korzystna z punktu widzenia osób niepełnosprawnych i w dużej części może liczyć na pomoc finansową ze strony Państwa. Jednakże analiza obecnego stanu wskazuje na potrzebę większej pomocy skierowanej do osób chcących założyć taką spółdzielnię ze strony władz samorządowych.

Analizując cel główny Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych należy odpowiedzieć na pytanie dlaczego poziom zatrudnienia osób niepełnosprawnych jest na tak niskim poziomie (nie odbiega zresztą znacznie od średniej krajowej). Problemy, na które trzeba zwrócić uwagę to:

1. Niski poziom wiedzy przedsiębiorców o możliwości zatrudnienia osób niepełnosprawnych. (wymagania do spełnienia).
2. Brak wiadomości o możliwości uzyskania wsparcia na taki cel z PFRON-u.

3. Obawa pracodawców o mniejszą wydajność osób niepełnosprawnych (większy wymiar urlopu, czasu wolnego na rehabilitację itd.)

Pracodawcy mają także możliwość występowania o zwrot kosztów na różne zadania związane z zatrudnianiem osób niepełnosprawnych.

Środki mogą przeznaczone na realizację zadań: zwrotu kosztów przystosowania stanowisk pracy; zwrotu kosztów zatrudnienia pracownika pomagającego pracownikowi niepełnosprawnemu w pracy; zwrotu kosztów wyposażenia stanowiska pracy oraz zwrotu kosztów szkoleń organizowanych przez pracodawców.

Badanie Polskiej Organizacji Pracodawców Osób Niepełnosprawnych jednoznacznie wskazało, iż trzy z czterech zadań realizowanych przez samorządy powiatowe w zakresie rehabilitacji zawodowej w praktyce prawie nie funkcjonują. W szczególności niepokoi fakt niskich nakładów na szkolenia zatrudnionych osób niepełnosprawnych, gdyż jak wynika ze statystyk udostępnianych przez PFRON istotna większość osób niepełnosprawnych nie posiada wyższego wykształcenia, co powoduje, że osoby te nie mogą znaleźć zatrudnienia bądź mogą ubiegać się jedynie o najniższe stanowiska. Propozycje rozwiązań zgłoszonych stronie rządowej, które uskutecznią udzielanie pomocy na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych:

- 1) Pomoc publiczna udzielana na podstawie ustawy na wskazane wyżej tytuły powinna być dostępna dla każdego pracodawcy spełniającego wymagania zapisane w przepisach. Rozwiązanie takie byłoby możliwe kosztem obniżenia poziomu jednostkowego wsparcia poprzez ustalenie minimalnej kwoty przysługującej pracodawcy z danego tytułu. Ograniczeniem udzielenia pomocy powinny być w tym przypadku możliwości finansowe samorządu, przy czym o stanie środków zaplanowanych na dane zadanie i pozostałych do wykorzystania organ samorządu powinien informować w Biuletynie Informacji Publicznej.

- 2) Udzielenie pomocy nie powinno być uzależnione od subiektywnej oceny zasadności wniosku dokonywanej przez urzędnika, ale od spełnienia wymagań określonych w przepisach.

- 3) Przepisy regulujące udzielanie pomocy powinny gwarantować minimalny, określony procentowo udział środków, które władze powiatów przeznaczają na określone zadania z zakresu rehabilitacji zawodowej.

- 4) Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych powinien posiadać nadzór nad bieżącym udzielaniem pomocy, poprzez wdrożenie informatycznego systemu nadzoru nad tym procesem.

- 5) Władze samorządowe powinny zostać zobowiązane do promocji rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych oraz zamieszczania informacji o istniejących tytułach pomocy i możliwych do uzyskania środkach.

- 6) Zasady ubiegania się o pomoc należy uprościć, przy czym przepisy regulujące te zasady powinny określać wszystkie warunki niezbędne do uzyskania pomocy, z wyłączeniem możliwości tworzenia dodatkowych warunków formalnych przez organy udzielające pomocy. Wskazane jest również ustanowienie drogi odwoławczej dla pracodawców, którym odmówiono udzielenia pomocy, poprzez ustanowienie obowiązku rozstrzygnięcia sprawy decyzją administracyjną w przypadku negatywnego rozpatrzenia wniosku.⁸

Brak wiedzy o możliwym do uzyskania wsparciu finansowym jest najłatwiejszym problemem do naprawienia w ramach działań Programu. Natomiast obawa przed zatrudnianiem osób niepełnosprawnych prawdopodobnie wymagać będzie już długotrwałej kampanii informującej i różnych form dotarcia do przedsiębiorców przede wszystkim z pokazaniem dobrych praktyk, które z powodzeniem można znaleźć na terenie powiatu wołomińskiego. Specyfika zatrudnienia i pracy osób niepełnosprawnych wiąże się z pewnymi warunkami, które musi spełnić pracodawca, wiąże się to z uprawnieniami osób niepełnosprawnych, zapewnieniu im odpowiedniej przestrzeni pracy (łazienki, podjazdy, system oznakowania, itd.) są jednak firmy z terenu powiatu takie jak Buchalter Skłodowcy czy Bulik przedsiębiorstwo cukiernicze zatrudniają obecnie osoby niepełnosprawne i można wykorzystać ich wizerunek pokazując pozytywne aspekty takiego postępowania.

⁸ POPON: Raport o stanie środków na rehabilitację zawodową osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych dysponowanych przez samorząd powiatowy, Warszawa 2009 r.

ROZDZIAŁ III

INSTYTUCJE I ODBIORCY DZIAŁAŃ PROGRAMU.

3.1 Osoby niepełnosprawne w powiecie wołomińskim.

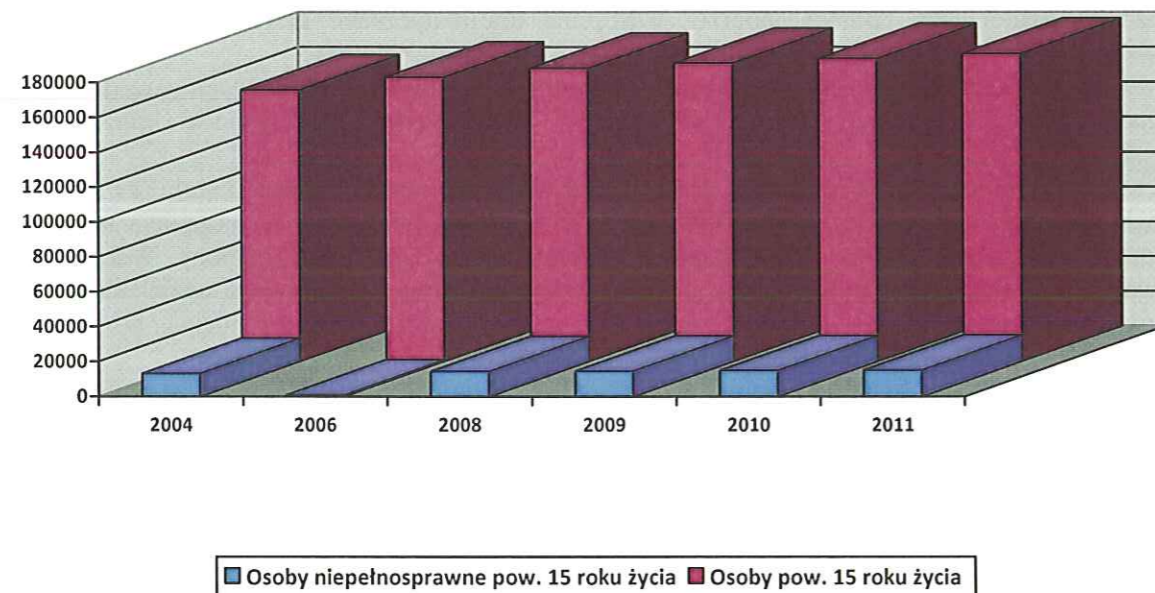
Według statystyk osoby niepełnosprawne to 10-14% polskiego społeczeństwa. Rodzaj schorzenia, liczne w Polsce bariery architektoniczne, niemniej dotkliwe bariery społeczne i psychologiczne, niski status materialny, brak właściwej rehabilitacji społecznej – powoduje występowanie w tej grupie syndromu wykluczenia społecznego oraz syndromu wyuczonej bierności życiowej.

Wskaźnik zatrudnienia tych osób w przedziale wiekowym 20-64 lata to zaledwie 20.8% dla porównania średnia zatrudnienia tych osób w Europie wynosi 43,7%.

W odniesieniu do osób pełnosprawnych, procent osób niepełnosprawnych, które uzyskały dyplom studiów wyższych jest zatrważająco niski - 3%. W obecnej bardzo trudnej sytuacji na rynku pracy nawet ci niepełnosprawni, którzy zdali maturę, a nawet skończyli studia wyższe, nie mają wielkich perspektyw na znalezienie satysfakcjonującej pracy.

Poniższy wykres przedstawia liczbę osób w wieku 15 lat i więcej w powiecie wołomińskim – wg GUS oraz liczbę osób niepełnosprawnych w powiecie obliczoną wg wskaźnika częstości niepełnosprawności orzeczonej wśród osób w wieku powyżej 15 lat w Polsce wg GUS w latach 2004 – 2011.

Rysunek 3 Dane dotyczące Osób Niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim wg GUS w latach 2004 – 2011.

Źródło: Dane GUS zebrane przez PFRON.

Kwestia zatrudnienia osób niepełnosprawnych powinna rozpoczynać się na poziomie edukacji szkolnej. To w tym czasie można jeszcze ukierunkować odpowiednio osobę niepełnosprawną, wprowadzić odpowiedni tryb nauczania, i rehabilitacji.

Przygotowanie osób niepełnosprawnych do wejścia w dorosłe życie i do podjęcia aktywności zawodowej powinno rozpoczynać się już od momentu stwierdzenia niepełnosprawności czyli od wczesnego wieku dziecięcego. Ważną kwestią jest stworzenie systemu wczesnego wspomaganie rozwoju dzieci z niepełnosprawnością i ich edukacja w wieku szkolnym. Odpowiednio zorganizowana sieć szkół i placówek oświatowych adresowanych do dzieci i młodzieży niepełnosprawnej ma wpływ na podejmowanie przez te osoby kształcenia na poziomie wyższym oraz na podejmowanie zatrudnienia, po zakończeniu nauki. Konieczne jest tutaj współdziałanie organów samorządu terytorialnego ze względu na rozdział kompetencji – prowadzenie przedszkoli, (w tym integracyjnych i specjalnych) oraz szkół podstawowych leży w kompetencji gmin, natomiast prowadzenie szkół specjalnych, gimnazjów i ponadgimnazjalnych, to zadanie powiatu. W przygotowaniu młodzieży niepełnosprawnej do podjęcia aktywności zawodowej istotną rolę pełnią szkoły specjalne przysposabiające do pracy oraz zasadnicze szkoły zawodowe specjalne. Również szkoły masowe, takie jak technika i zasadnicze szkoły zawodowe, mogą kształcić osoby niepełnosprawne w zawodach, dla których ich niepełnosprawność nie stanowi przeszkody.

Dobrym rozwiązaniem byłoby zorganizowanie bezpośredniego kontaktu dużych pracodawców ze szkołami specjalnymi działającymi na terenie powiatu. Pozwoliłoby to na opracowanie odpowiedniego trybu nauczania ukierunkowanego na zatrudnienie w konkretnych firmach z korzyścią zarówno dla osób niepełnosprawnych jak i przedsiębiorców.

Uprawnienia pracownicze osób niepełnosprawnych

1. Czas pracy osoby niepełnosprawnej nie może przekraczać 8 godz. na dobę i 40 godz. tygodniowo.
2. Osób niepełnosprawnych nie wolno zatrudniać w porze nocnej i godzinach nadliczbowych.
3. Przepisów wymienionych w punktach 1-3 nie stosuje się do osób zatrudnionych przy pilnowaniu oraz gdy na wniosek osoby zatrudnionej lekarz wyrazi zgodę.
4. Osoba niepełnosprawna ma prawo do dodatkowej przerwy w pracy na wypoczynek lub gimnastykę usprawniającą w wymiarze 15 minut dziennie. Czas przerwy jest wliczany do czasu pracy.
5. Stosowanie skróconych norm czasu pracy nie może powodować obniżenia wysokości wynagrodzenia.
6. Osobie zaliczonej do znacznego lub umiarkowanego stopnia niepełnosprawności przysługuje, po roku od zaliczenia jej do jednego z wymienionych stopni, dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych w roku kalendarzowym.
7. Nie przysługuje on osobie, która posiada prawo do urlopu wypoczynkowego dłuższego niż 26 dni roboczych lub urlopu dodatkowego na podstawie odrębnych przepisów.
8. Osoba o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności ma prawo do zwolnienia od pracy z zachowaniem prawa do wynagrodzenia obliczanego jako ekwiwalent pieniężny za urlop wypoczynkowy: w wymiarze do 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie częściej niż raz w roku; w celu wykonania badań specjalistycznych, zabiegów leczniczych lub usprawniających oraz w celu uzyskania zaopatrzenia ortopedycznego lub jego naprawy, jeśli czynności te nie mogą być wykonane poza godzinami pracy. W przypadku, gdy osoba wykorzysta urlop w wymiarze 21 dni roboczych w celu uczestniczenia w turnusie rehabilitacyjnym, nie przysługuje jej dodatkowy urlop wypoczynkowy w wymiarze 10 dni roboczych.

3.2 Instytucje powiatowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych.

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie

Sprawami osób niepełnosprawnych na terenie powiatu wołomińskiego zajmuje się głównie Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Wołominie zostało powołane Uchwałą Nr IV-18/99 Rady Powiatu Wołomińskiego z dnia 12 stycznia 1999 r.

Powiatowe Centrum pełni szczególną rolę w realizacji i tworzeniu środowiska przyjaznego osobom niepełnosprawnym, zajmuje się min.:

1. Rehabilitacją zawodową osób niepełnosprawnych.
Zadania powiatu w całości finansowane ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, a realizowane także przez Powiatowy Urząd Pracy mają na celu minimalizowanie bezrobocia wśród osób niepełnosprawnych oraz wpływanie na poprawę warunków życiowych ludzi
2. Rehabilitacją społeczną osób niepełnosprawnych.
PCPR realizuje zadania dofinansowania sportu, kultury i turystyki osób niepełnosprawnych. Dofinansowywanie turnusów rehabilitacyjnych pochodzi w całości ze środków przekazywanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.
3. Likwidacją barier technicznych i architektonicznych w komunikowaniu się osób niepełnosprawnych.
W ramach likwidacji barier technicznych istnieje możliwość dofinansowania do zakupu urządzeń technicznych umożliwiających osobom niepełnosprawnym sprawniejsze funkcjonowanie w swoim najbliższym otoczeniu. Likwidacja barier architektonicznych w miejscu zamieszkania osoby niepełnosprawnej posiadającej trudności w poruszaniu się, polega na przystosowaniu mieszkania do potrzeb wynikających z niepełnosprawności. Likwidacja barier w komunikowaniu się dotyczy głównie osób z dysfunkcją narządów wzroku oraz słuchu. Osoby z takimi dysfunkcjami mogą ubiegać się o dofinansowanie zakupu urządzeń, które ułatwiają codzienną egzystencję i umożliwiają kontakt z otaczającym ich światem.
4. Dofinansowaniem do rehabilitacji, sprzętu oraz Warsztatów Terapii Zajęciowych.
pomoc finansową otrzymują zarówno osoby niepełnosprawne : dorosłe, dzieci i młodzież niepełnosprawna, ale także opiekunowie pod warunkiem, że wyjazd opiekuna jest uzasadniony przez lekarza. PCPR realizuje zadanie ustawowe w zakresie udzielania dofinansowania do nabycia sprzętu rehabilitacyjnego, przedmiotów ortopedycznych i sprzętu rehabilitacyjnego. Dofinansowane mogą zostać przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze wyszczególnione w rozporządzeniu Ministra Zdrowia.
5. Poradnictwem specjalistycznym.
W ramach prowadzonych działań na rzecz osób niepełnosprawnych PCPR prowadzi Poradnię Specjalistyczną, w której niepełnosprawni mieszkańcy powiatu mogą skorzystać z poradnictwa specjalistycznego w zakresie przysługujących im ulg i uprawnień wynikających z przepisów prawa.
6. Wsparciem działalności organizacji pozarządowych.
Na terenie Powiatu Wołomińskiego aktywnie na rzecz środowiska osób niepełnosprawnych działa około 11 organizacji pozarządowych (wg danych PCPR).

Powiatowy Urząd Pracy

Sprawami bezrobotnych w tym bezrobotnych osób niepełnosprawnych zajmuje się Wołomiński Powiatowy Urząd Pracy. Obsługuje bezrobotnych z terenu 12 gmin wchodzących w skład powiatu wołomińskiego.

Podstawową usługą Powiatowego Urzędu Pracy na rynku pracy jest pośrednictwo pracy. Polega w szczególności na udzielaniu pomocy bezrobotnym i poszukującym pracy w uzyskaniu odpowiedniego zatrudnienia poprzez udzielanie informacji o aktualnej sytuacji i przewidywanych zmianach na lokalnym rynku pracy oraz inicjowaniu i organizowaniu kontaktów bezrobotnych i poszukujących pracy z pracodawcami.

Pośrednictwo to również współpraca z pracodawcami polegające na pozyskaniu pracowników o poszukiwanych kwalifikacjach zawodowych oraz udzielaniu im informacji o kandydatach do pracy, w związku ze zgłoszoną ofertą pracy.

PUP zajmuje się także szkoleniami, które mają na celu uzyskanie lub uzupełnienie umiejętności i kwalifikacji zawodowych potrzebnych do wykonywania pracy, w tym umiejętności poszukiwania zatrudnienia.

Pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy obejmuje organizowanie grupowych zajęć aktywizacyjnych oraz indywidualne konsultacje - osobiste, telefoniczne czy mailowe. Istnieje również możliwość dostępu do urzędów biurowych i elektronicznych baz danych dzięki działaniu Otwartych Klubów Pracy. Działania te pomagają w uzyskaniu umiejętności poszukiwania zatrudnienia, a także umożliwiają kontakt z pracodawcami. Zajęcia aktywizacyjne dla osób poszukujących pracy przeprowadzane są w formie warsztatów, a tematyka zajęć dostosowana jest do potrzeb uczestników. W ofercie znajdują się warsztaty dotyczące sporządzania dokumentów aplikacyjnych, przygotowania do rozmów z pracodawcami, sposobów radzenia sobie ze stresem, asertywności czy pokonywania barier na drodze do zatrudnienia

Działania PUP to także

1. Organizowanie staży dla osób bezrobotnych, dzięki którym osoby nie posiadające wcześniej pracy mogą uzyskać pierwsze doświadczenie zawodowe.
2. Prace interwencyjne, które obejmują zatrudnienie bezrobotnego przez pracodawcę, które następuje w wyniku umowy zawartej ze starostą, które ma na celu wsparcie osób będących w szczególnej sytuacji na rynku pracy.
3. Roboty publiczne - zatrudnienie bezrobotnego w okresie uprzednio uzgodnionym przy wykonywaniu prac organizowanych przez gminę, organizację pozarządową statutowo zajmującą się problematyką: ochrony środowiska, kultury, oświaty, kultury fizycznej i turystyki, opieki zdrowotnej oraz pomocy społecznej.
4. Organizowanie i dystrybuowanie jednorazowych środków na podjęcie działalności gospodarczej. dofinansowanie ma na celu przede wszystkim wspieranie powstawania nowych miejsc pracy poprzez samozatrudnienie.
5. Roboty publiczne - są kierowane do bezrobotnych określonych w art. 49 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Powiatowy Urząd Pracy zajmuje się również indywidualnym doradztwem zawodowym. Rozmowy doradcze są prowadzone w ramach Indywidualnego Planu Działania (IPD), w którego zakres wpisane były działania do samorealizacji przez osobę bezrobotną lub poszukującą pracy, a także propozycje urzędu dostosowane do potrzeb i możliwości klienta. Realizacja działań zawartych w IPD ma na celu umożliwić uzyskanie zatrudnienia.

Powyższe działania Powiatowego Urzędu Pracy szczegółowo wraz z omówieniem statystyk liczbowych są opisane w corocznym sprawozdaniu⁹, które sporządza ta instytucja.

Powiatowa Rada Zatrudnienia

Działalność Powiatowego Urzędu Pracy wspiera Powiatowa Rada Zatrudnienia działająca na podstawie ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. Z 2008 r. Nr 69, poz.415 z późn. zm.) a szczegółowe zasady funkcjonowania Powiatowej Rady Zatrudnienia określa rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 06.10.2004 r. (Dz.U. z 2004 r. nr 224, poz.2281) w sprawie rad zatrudnienia.

Powiatowa Rada Zatrudnienia jest organem opiniotwórczo-doradczym Starosty i należy do niej m.in.:

- inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do pełnego i produktywnego zatrudnienia w powiecie,
- ocena racjonalności gospodarki środkami Funduszu Pracy,
- opiniuje podział środków Funduszu Pracy na finansowanie programów dotyczących promocji zatrudnienia i finansowanie innych fakultatywnych zadań,
- składanie wniosków i wydawanie opinii w sprawach dotyczących kierunków kształcenia, szkolenia zawodowego oraz zatrudnienia w powiecie,
- ocenianie okresowych sprawozdań z działalności powiatowych urzędów pracy, informacji o stanie zatrudnienia i bezrobocia w powiecie oraz wypracowywanie stosownych wniosków i sprawozdań,

Członków Powiatowej Rady Zatrudnienia powołuje Starosta spośród kandydatów zgłoszonych przez uprawnione organy i organizacje działające na terenie powiatu tj:

1. Terenowe struktury każdej reprezentatywnej organizacji związkowej w rozumieniu ustawy o Trójstronnej Komisji do Spraw Społeczno-Gospodarczych,

⁹ Sprawozdanie z działalności Powiatowego Urzędu Pracy w Wołominie w 2011 roku, Wołomin luty 2012.

2. Społeczno-zawodowe organizacje rolników, w tym związków zawodowych rolników indywidualnych i izb rolniczych,
3. Jednostki samorządu terytorialnego,
4. Organizacje pozarządowe zajmujące się statutowo problematyką rynku pracy,
5. Pracodawcy.

Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Na terenie powiatu funkcjonuje również powołana przez Starostę Powiatowa Społeczna Rada do spraw Osób Niepełnosprawnych. Jest ona organem opiniodawczo – doradczym.

Do zakresu działania powiatowych rad należy:

1) inspirowanie przedsięwzięć zmierzających do:

- a) integracji zawodowej i społecznej osób niepełnosprawnych,
 - b) realizacji praw osób niepełnosprawnych,
- 2) opiniowanie projektów powiatowych programów działań na rzecz osób niepełnosprawnych,
- 3) ocena realizacji programów,
- 4) opiniowanie projektów uchwał i programów przyjmowanych przez radę powiatu pod kątem ich skutków dla osób niepełnosprawnych.

Skład:

Członkowie Powiatowej Społecznej Rady ds. Osób niepełnosprawnych powoływani są spośród przedstawicieli działających na terenie danego powiatu organizacji pozarządowych, fundacji oraz przedstawicieli jednostek samorządu terytorialnego (powiatów i gmin).

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności w Wołominie jest organem orzekającym o niepełnosprawności i stopniu niepełnosprawności zgodnie z ustawą z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych funkcjonuje w strukturze Wydziału Ochrony Zdrowia i Polityki Społecznej. Zgodnie z właściwością miejscową Zespół przyjmuje mieszkańców powiatu wołomińskiego, osoby bezdomne, a także osoby przebywające poza miejscem stałego pobytu ponad dwa miesiące ze względów zdrowotnych lub rodzinnych, przebywające w zakładach karnych i poprawczych, przebywające w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia. Siedzibą Zespołu jest budynek Starostwa Powiatu Wołomińskiego w Wołominie.

Zespół jest organem kolegialnym, działającym poprzez składy orzekające. Postępowanie orzecznicze jest szczegółowo regulowane przez przepisy określające standardy postępowania, co ogranicza dowolność interpretacji i wydawanych decyzji. Podstawowym aktem prawnym przy orzekaniu o niepełnosprawności oraz stopniu niepełnosprawności jest ustawa z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych.

Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności na wniosek osoby zainteresowanej lub jej opiekuna prawnego wydaje:

1. orzeczenia o niepełnosprawności dla osób, które nie ukończyły 16 roku życia,
2. orzeczenia o stopniu niepełnosprawności dla osób, które ukończyły 16 rok życia (stopień lekki, umiarkowany lub znaczny),
3. orzeczenia o wskazaniach do ulg i uprawnień dla osób, które ukończyły 16 rok życia i posiadają ważne orzeczenie organu rentowego,
4. legitymacje osoby niepełnosprawnej.

Posiadane orzeczenie o niepełnosprawności (stopniu niepełnosprawności) jest podstawą do przyznawania ulg i uprawnień dla osoby niepełnosprawnej bądź jej opiekuna. W zależności od orzeczonego stopnia i określonych wskazań można ubiegać się o skrócenie czasu pracy, dodatkowego urlopu wypoczynkowego, ulgi w podatku dochodowym, przejazdach PKP i komunikacji miejskiej. Przysługuje również ulga telekomunikacyjna, przywilej pocztowy oraz zwolnienie z opłat abonamentu telefonicznego. Orzeczenie jest także podstawą ubiegania się o dofinansowanie do likwidacji barier architektonicznych i w komunikowaniu się, karty parkingowej dla osób z trudnościami w poruszaniu

się oraz korzystania ze środków PFRON na określone cele. Orzeczenie o niepełnosprawności jest również podstawą do ubiegania się o zasiłek pielęgnacyjny bądź świadczenie pielęgnacyjne dla opiekuna dziecka, które nie ukończyło 16-go roku życia, a osoby posiadające orzeczenie o stopniu niepełnosprawności mogą dodatkowo ubiegać się o różnego rodzaju zasiłki i pomoc rzeczową. Uzyskanie orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności wydanego przez Powiatowy Zespół do Spraw Orzekania o Niepełnosprawności nie oznacza automatycznego przyznania konkretnych świadczeń, ulg lub uprawnień dla osób niepełnosprawnych. Świadczenia takie są przyznawane osobom posiadającym orzeczenie przez różne instytucje np. ośrodki pomocy społecznej, Wydział Komunikacji czy też Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie. Zakres tych ulg i świadczeń jest regulowany odrębnymi przepisami prawa.

Ponadgimnazjalne Szkoły Specjalne

Powiat Wołomiński jest organem prowadzącym trzy szkoły ponadgimnazjalne specjalne:

a) 2 Szkoły Specjalne Przysposabiające do Pracy – dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi – w Ostrówku i Wołominie

b) 1 Szkołę Zawodową Specjalną – dla uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim – w Wołominie

Upośledzeniu umysłowemu często towarzyszą dysfunkcje ruchowe, niedowidzenie lub niedosłyszenie.

Podstawą przyjęcia ucznia do ponadgimnazjalnej szkoły specjalnej jest orzeczenie poradni psychologiczno-pedagogicznej o potrzebie kształcenia specjalnego. Orzeczenie poradni oraz orzeczenie o niepełnosprawności i inna dokumentacja medyczna są podstawą do ustalenia i realizacji indywidualnego dla każdego ucznia programu edukacyjno-terapeutycznego, przygotowanego w oparciu o podstawę programową kształcenia i wielospecjalistyczną diagnozę funkcjonalną.

Celem edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym i znacznym oraz z niepełnosprawnościami sprzężonymi w szkole specjalnej przygotowującej do pracy jest utrwalenie i poszerzenie zakresu posiadanej wiedzy, zwiększenie kompetencji społecznych, zdolności adaptacyjnych i nabywanie umiejętności umożliwiających samodzielne, niezależne funkcjonowanie w dorosłym życiu. Nauka w szkole trwa maksymalnie do 23 roku życia i wpływa m.in. na:

1. osiągnięcie maksymalnej zaradności i niezależności na miarę możliwości indywidualnych,
2. przygotowanie do wykonywania różnych prac w celu zaspokojenia potrzeb własnych i otoczenia,
3. kształtowanie umiejętności posługiwania się narzędziami i urządzeniami oraz opanowanie prostych umiejętności i czynności przydatnych w pracy,
4. kształtowanie prawidłowej postawy wobec pracy oraz umiejętności jej poszukiwania,
5. przygotowanie do aktywnego uczestnictwa w różnych formach życia społecznego i pełnienia ról społecznych.

Celem edukacji uczniów z upośledzeniem umysłowym w stopniu lekkim w zasadniczej szkole zawodowej specjalnej, w której nauka trwa maksymalnie do 23 roku życia, jest:

1. rozwijanie samodzielności i odpowiedzialności za siebie i innych,
2. rozwijanie osobowości i szczególnych uzdolnień,
3. przygotowanie do wykonywania zawodu,
4. przygotowanie do współzawodnictwa i zatrudnienia na rynku pracy.

Nauka kończy się egzaminem z praktycznej nauki zawodu, po zdaniu którego absolwent szkoły otrzymuje dokument potwierdzający wykształcenie na poziomie robotnika wykwalifikowanego.

Młodzież posiadająca orzeczenie o niepełnosprawności lub o potrzebie kształcenia specjalnego może kształcić się również w masowych liceach, technikach lub zasadniczych szkołach zawodowych, jeżeli ich niepełnosprawność nie stanowi przeszkody w kształceniu i w pracy w wybranym zawodzie. Szkoła jest wówczas zobowiązana do zapewnienia uczniowi metod i form pracy dostosowanych do jego możliwości. Jednak liczba osób z niepełnosprawnościami różnego typu, kształcących się w szkołach masowych, stanowi ułamek ogółu populacji (kilka osób rocznie).

3.3 Przedsiębiorstwa w Powiecie Wołomińskim.

Działalność prywatna na terenie powiatu wołomińskiego charakteryzuje się dosyć dużym rozdrobnieniem. W strukturze większość firm prywatnych działa w sektorze handlu i usług.

Najwięksi pracodawcy na terenie powiatu to:

„FOMAR”, - Producent okładzin ciernych, Gmina Marki
„Tehibo” Palarnia kawy, Gmina Marki
„Sun Chemical” (filia producenta farb drukarskich), Gmina Marki
„Komandor S.A.” Producent szaf, Gmina Wołomin
„Coca Cola HBC Polska” producent napojów, Gmina Radzymin
„Sobsmak” Zakład przetwórstwa mięsnego, Gmina Wołomin
„Termsil” Huta Szkła Wołomin, Gmina Wołomin

Specyfika Powiatu Wołomińskiego polega na tym, że (jak można zauważyć powyżej) większość największych firm jest zlokalizowana w zachodniej części powiatu. To tam zlokalizowana jest wogóle większość firm działających na terenie Powiatu. Gminy Marki, Ząbki, Kobyłka, Wołomin i Radzymin to o wiele większe zatrudnienie w sektorze prywatnym w porównaniu do pozostałych gmin leżących we wschodniej części powiatu.

Ważnym aspektem jest także bliskość Warszawy, fakt ten zmienia strukturę rynku pracy, przekrój branż powstających firm, formę ich działania itp. Duża część wykwalifikowanej kadry mieszkająca na terenie powiatu pracuje w stolicy. Firmy z powiatu mają często wąski rynek zbytu swoich usług lub produktów nakierowany tylko na Warszawę. Jest także pewna pula branży, których nie oplaca się podjąć z uwagi na fakt, że potencjalni klienci i tak wybiorą większą aglomerację do zaopatrzenia się w niektóre produkty lub usługi.

Coraz więcej powstaje też firm internetowych, których główną zaletą jest ogólnopolski zasięg działania oraz często możliwość prowadzenia firmy w miejscu zamieszkania.

ROZDZIAŁ IV

CELE GŁÓWNE I SZCZEGÓŁOWE PROGRAMU.

Powiatowy Program Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych zmierza do zapewnienia osobom niepełnosprawnym godnego funkcjonowania we wszystkich sferach życia. Ma za zadanie objąć swoim zasięgiem osoby o różnych rodzajach niepełnosprawności i zapewnić wieloaspektowość niesionej pomocy. Poprzez różnorodne działania w zakresie rehabilitacji, zwiększenia dostępności usług, podnoszenia wiedzy o przyczynach powstawania niepełnosprawności, stworzenia większych możliwości integracji osób niepełnosprawnych, tworzenia odpowiedniej infrastruktury oraz promocji osiągnięć, ułatwi osobom niepełnosprawnym komunikowanie swoich potrzeb i społeczne funkcjonowanie wśród mieszkańców Powiatu Wołomińskiego.

Wspólne działania marketingowe, promocja niepełnosprawnych pracowników to również kampanie i akcje informacyjne, które wymagają doświadczenia w ich organizacji, nakładów finansowych bądź bezpłatnego dostępu do mediów. Dlatego wspólnym polem współpracy publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy są właśnie działania promocyjne. Działania te powinny być ustalane wspólnie – na spotkaniach tych instytucji, ponieważ muszą być zaplanowane w budżecie rocznym. Współorganizacja imprez takich jak targi i giełdy pracy, konferencje, seminaria, pikniki, festyny itp. to doskonała okazja, aby promować fakt współpracy. Obie strony mogą na tym skorzystać.

Urzędy samorządowe postrzegane są przez społeczeństwo jako instytucje zbiurokratyzowane, o niskiej skuteczności działania, natomiast organizacje pozarządowe są potocznie kojarzone z działalnością charytatywną na małą skalę, jako instytucje świadczące pomoc jednostkową, zazwyczaj w sferze socjalnej. Prowadzona na szeroką skalę promocja współpracy publicznych i niepublicznych instytucji rynku pracy na rzecz rehabilitacji zawodowej osób niepełnosprawnych ma szansę zmienić te niesłuszne poglądy.

Wszystkie powyższe zamierzenia będą pośrednio lub bezpośrednio realizowane przez podstawowy cel niniejszego dokumentu, tj. promocję zatrudnienia osób niepełnosprawnych. Zrealizowanie tego podstawowego celu w dłuższej perspektywie czasu zwiększy ilość firm chcących zatrudnić osoby niepełnosprawne na otwartym rynku dzięki czemu zrealizowane zostaną także inne zadania opisane w Programie min. aktywizacja, i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób niepełnosprawnych.

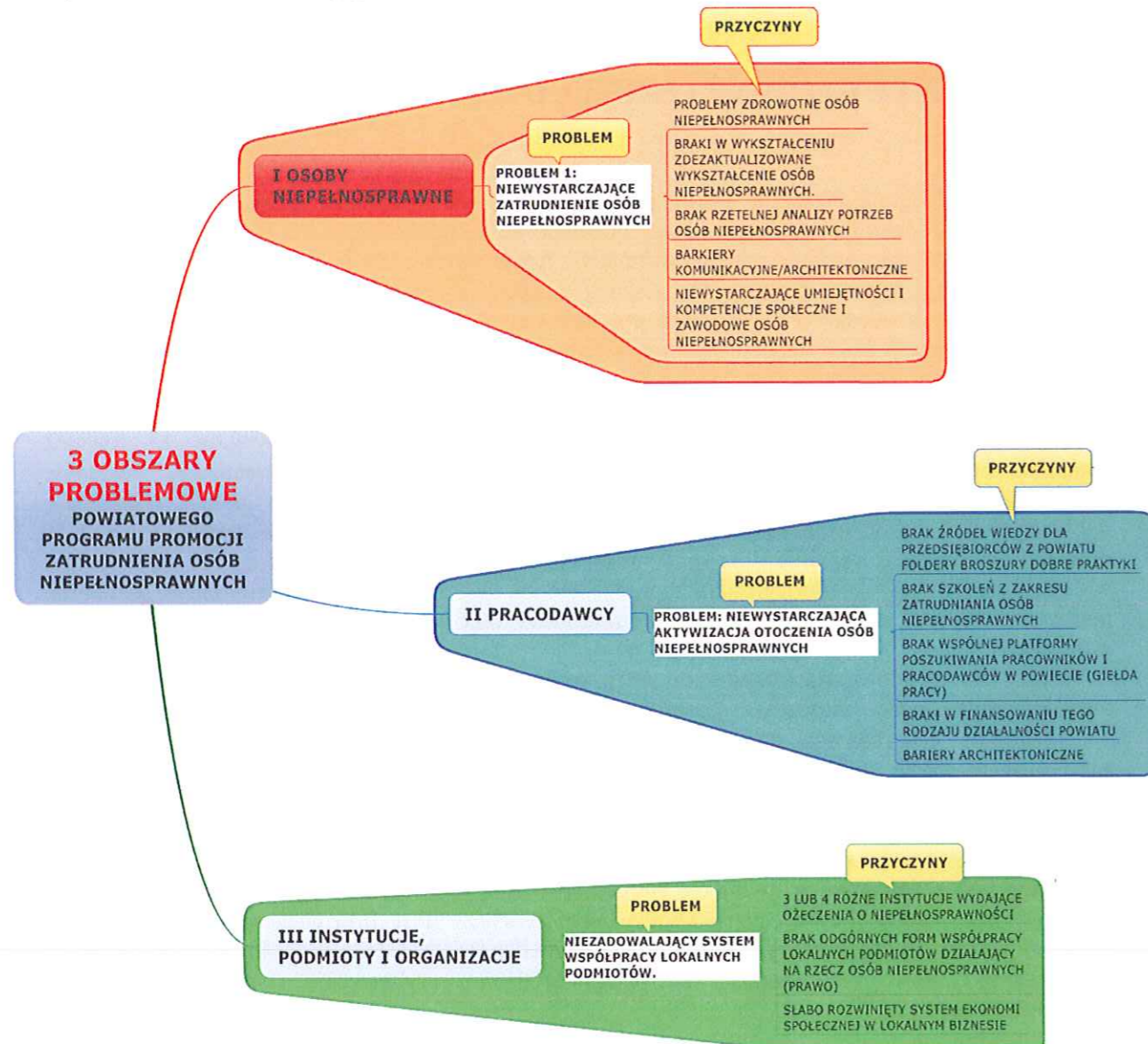
4.1 Obszary problemowe Programu.

Opracowanie celów Programu wynika z przeprowadzonej analizy SWOT, której wyniki zostały następnie podzielone na trzy główne obszary problemowe. Dzięki temu cele szczegółowe, a potem działania można będzie sformułować odrębnie dla każdego z obszarów, zwiększając przez to ich trafność skuteczność.

Wyszczególnione zostały następujące obszary Problemowe:

- I. Osoby niepełnosprawne - Niewystarczające zatrudnienie osób niepełnosprawnych.
- II. Pracodawcy - Niewystarczająca aktywizacja otoczenia osób niepełnosprawnych.
- III. Instytucje, podmioty, organizacje – Niezadawalający system współpracy lokalnych podmiotów.

Rysunek 4 Główne obszary problemowe PPPZON.

Źródło: Zebrane dane z pracy grupy roboczej powołanej do opracowania PPPZON.¹⁰

4.2 Cele główne i szczegółowe Programu.

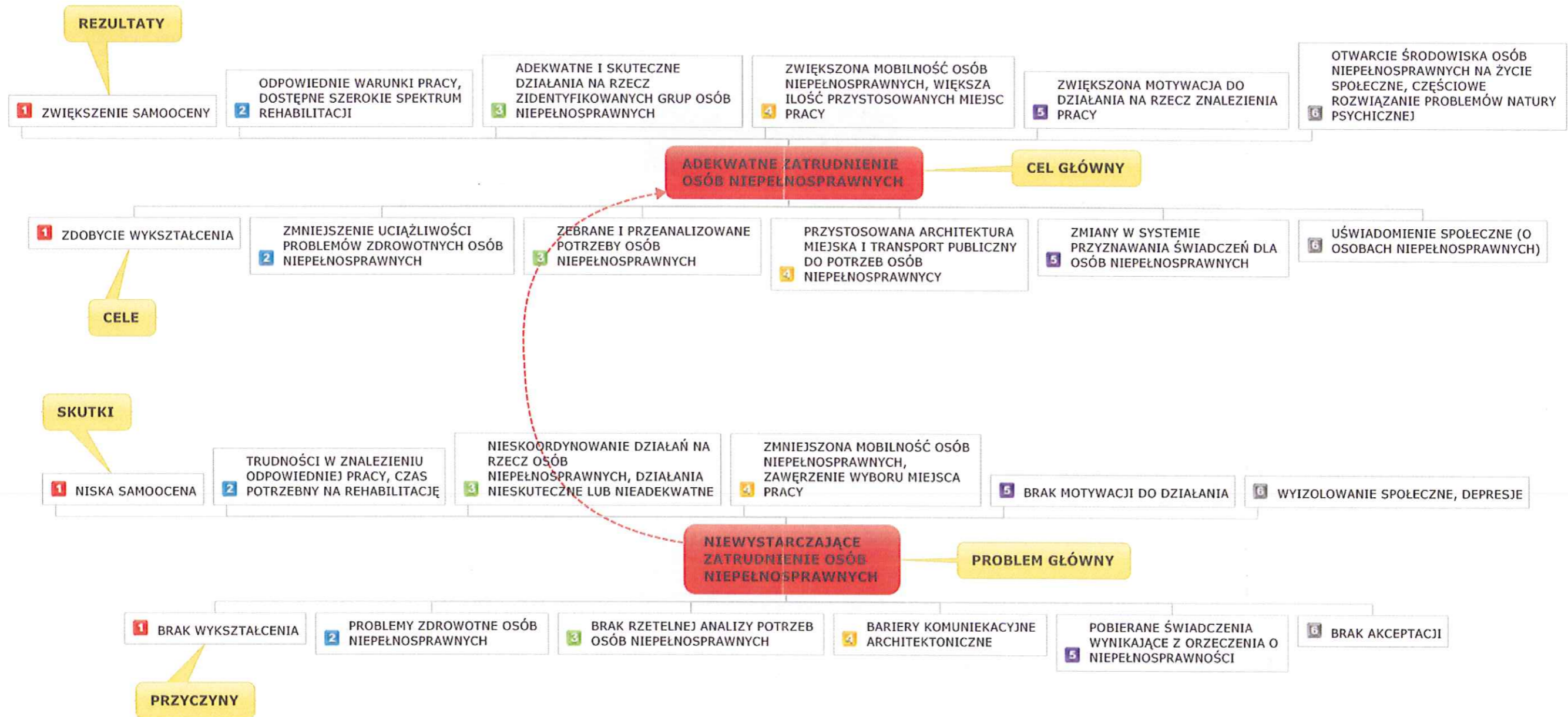
Cele główne opisują oczekiwaną zmianę w obszarze promocji zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

Cele szczegółowe opisują oczekiwane zmiany oraz kierunki działań sprzyjające osiągnięciu pozytywnych zmian w sytuacji określonych grup docelowych. Stanowią wyjście do sformułowania zadań, które wyznaczają kierunki ich późniejszej realizacji.

Wyodrębnione problemy główne, adekwatnie do obszarów w trzech grupach: I Osoby niepełnosprawne; II Pracodawcy; III Instytucje, podmioty i organizacje, zostały rozpisane na poszczególne przyczyny i skutki oraz cele i rezultaty.

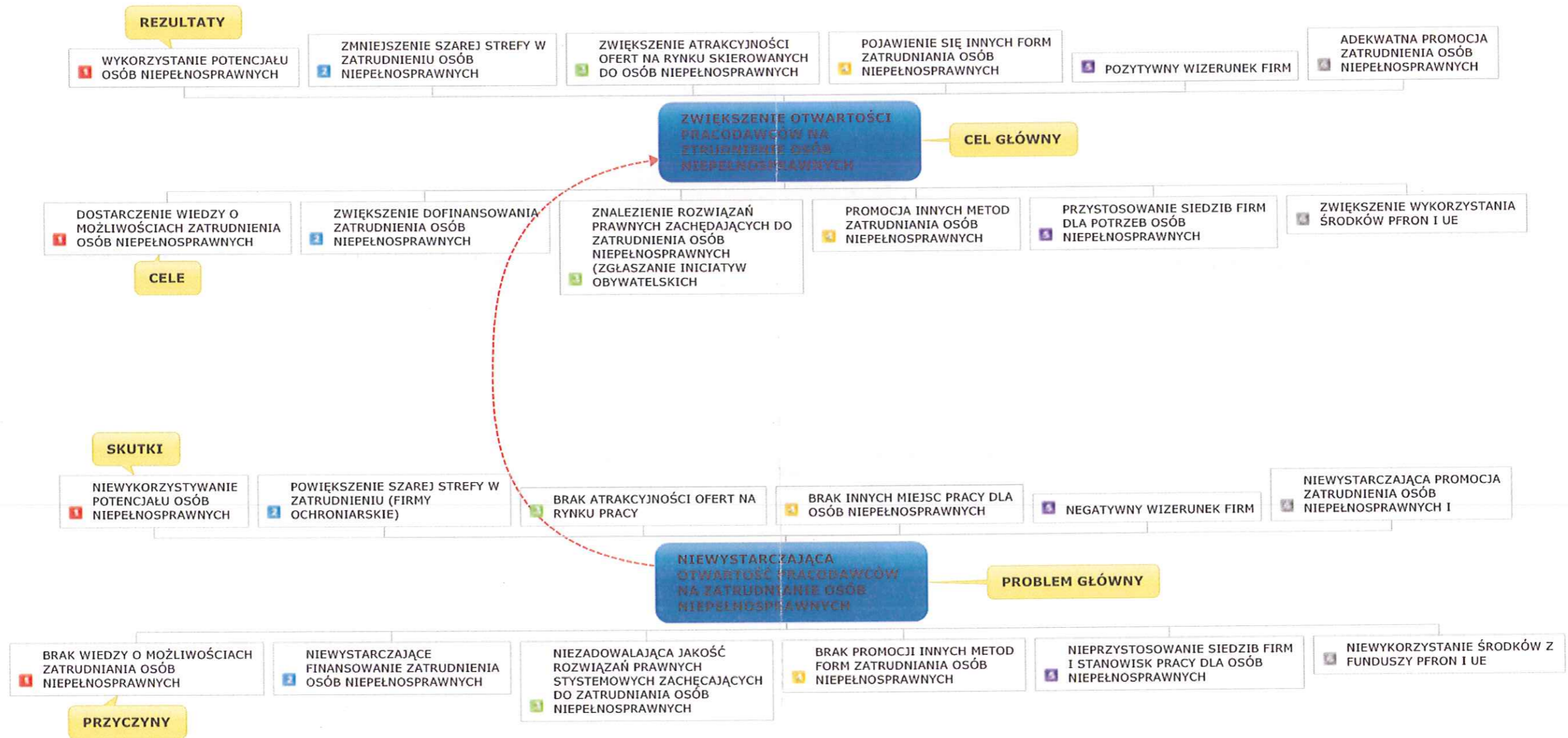
¹⁰ Analiza trzech głównych obszarów problemowych była jednym z tematów spotkań grupy roboczej, podczas których przeprowadzono warsztaty w celu opracowania powyższego diagramu. (opracowanie na podstawie wcześniej przeprowadzonej analizy SWOT).

Rysunek 5 Obszar I – osoby niepełnosprawne

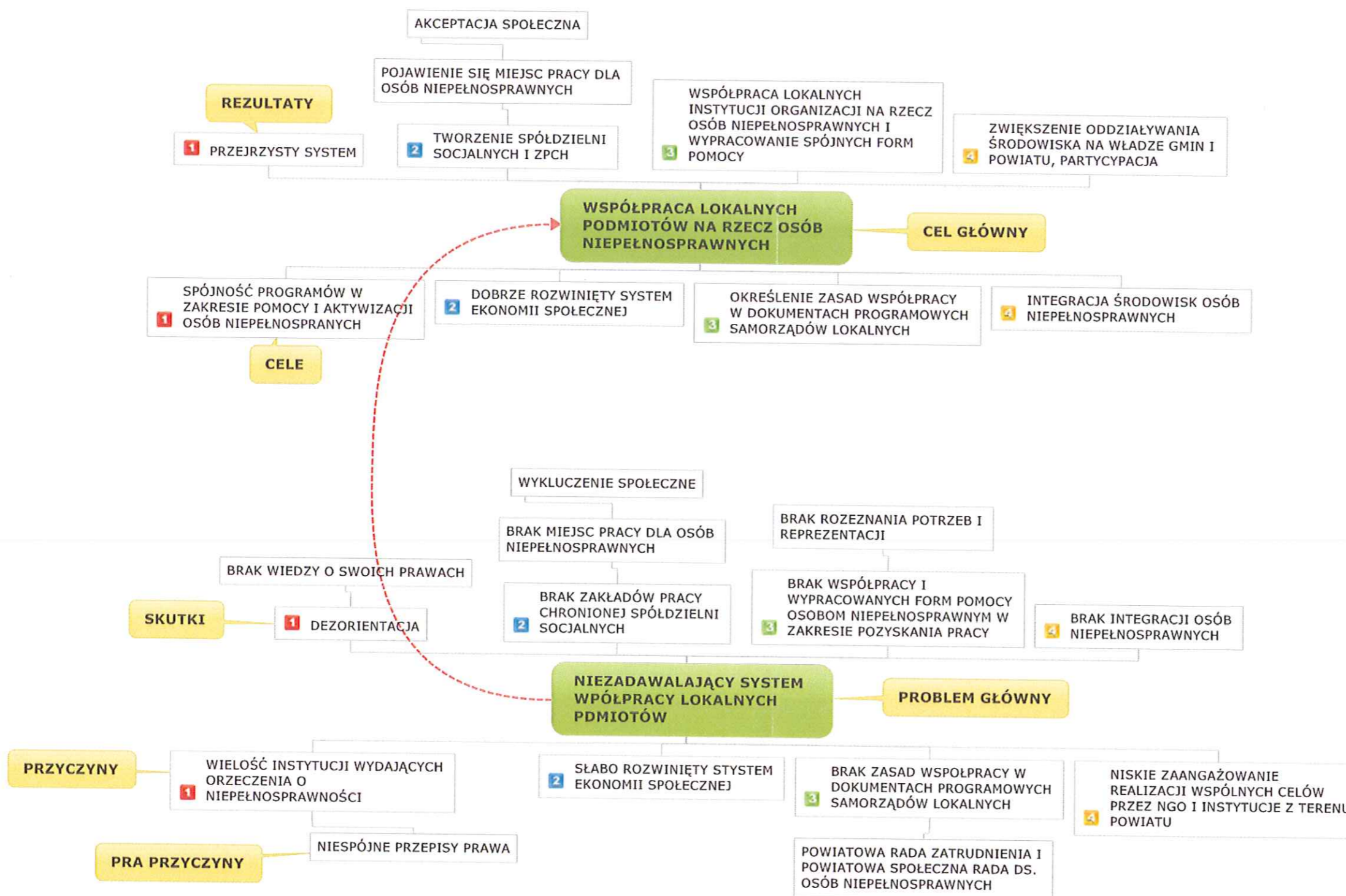
Źródło: dokumentacja z pracy grupy roboczej powołanej do opracowania PPPZON

Rysunek 6 Obszar II – pracodawcy

Źródło: dokumentacja z pracy grupy roboczej powołanej do opracowania PPPZON

Rysunek 7 Obszar III – instytucje, podmioty i organizacje.

Źródło: dokumentacja z pracy grupy roboczej powołanej do opracowania PPPZON

ROZDZIAŁ V

DZIAŁANIA I FINANSOWANIE W PROGRAMIE.

5.1 Plan Roboczy Programu.

Przy tworzeniu i realizacji działań na rzecz osób niepełnosprawnych udział powinny brać wszystkie podmioty zajmujące się na co dzień rozwiązywaniem problemów tych osób. Zebrane w ten sposób dane dostarczą niezbędnych informacji o zakresie potrzeb osób niepełnosprawnych i stanie ich zaspokojenia na chwilę obecną.

Działania ujęte w planie roboczym dokumentu wynikają z opracowanego drzewa celów. Zostały opracowane dla ogólnego przedstawienia zadań, które będzie realizował Zespół Koordynujący.

Szczegółowe opracowanie poszczególnych działań realizowanych w ramach Programu będzie zawierał harmonogram oraz kosztorys gdzie przedstawione zostaną dokładne daty poszczególnych zadań w przedstawionych poniżej działaniach na podstawie analizy budżetu Powiatu oraz jednostek realizujących działania wpisane zostaną kwoty zaplanowane na kolejne lata. Kosztorys i szczegółowy harmonogram sporządzać będą realizatorzy Programu wymienieni poniżej.

Plan działania będzie aktualizowany w trybie postępującym rok do roku z uwzględnieniem aktualnych budżetów i wykreśleniem zadań już zrealizowanych.

Tabela 9 Plan Roboczy Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.

L.P.	DZIAŁANIA	INSTYTUCJA ODPOWIEDZIALNA ZA REALIZACJĘ	ŚRODKI NA REALIZACJĘ	DATA ROZPOCZĘCIA	DATA ZAKOŃCZENIA
1.	Targi pracy promujące zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Budżet PUP, PCPR	2012	2013
2.	Opracowanie raportu dotyczącego niepełnosprawnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie	Budżet PCPR	2012	2012
3.	Wypracowanie mechanizmów współpracy Powiatowej Rady Zatrudnienia i Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych.	Powiatowa Rada ds. Zatrudnienia; Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych	-	2012	2013
4.	Kampania promująca zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	Organizacje pozarządowe	Konkursy dla organizacji pozarządowych	2012	2013
5.	Dobre praktyki i przełamanie stereotypów dot. osób niepełnosprawnych.	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie; Organizacje pozarządowe; Gminne Ośrodki Pomocy Społecznej	Program Operacyjny Kapitał Ludzki (projekty systemowe i konkursy)	2012	2013

5.2 Zasoby.

Do realizacji Programu powiat wołomiński dysponuje wymienionymi w rozdziale III zasobami ludzkimi w instytucjach, które są jego jednostkami organizacyjnymi. Dodatkowo instytucjami wspierającymi będą organizacje pozarządowe działające na rzecz osób niepełnosprawnych oraz społeczne rady i indywidualne osoby niepełnosprawne. Są to głównie przedstawiciele ze strony powiatu oraz organizacji i stowarzyszeń udzielających się przy tworzeniu Programu w ramach grupy roboczej wyłonionej wraz z przystąpieniem do programu „Decydujmy Razem”.

Zasoby lokalowe to przede wszystkim mienie powiatu: budynki Starostwa Powiatowego w Wołominie (przede wszystkim sala konferencyjna lub budynki szkół należących do samorządu, w których można zorganizować giełdy pracy. Większość budynków powiatu jest przystosowana do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Zasoby rzeczowe potrzebne do realizacji Programu będą wykorzystywane w ramach sprzętu i mediów dostępnych w Starostwie Powiatowym oraz jego jednostkach organizacyjnych. Do organizacji targów pracy i opracowywania raportu dotyczącego osób niepełnosprawnych będą wykorzystywane zasoby PUP, PCPR. W ramach wypracowania mechanizmów współpracy PRZ¹¹ i PSRdsON¹² Starostwo będzie udostępniać potrzebne tym instytucjom środki rzeczowe. Kampania promująca zatrudnienie osób niepełnosprawnych będzie finansowana przez powiat natomiast cała potrzebna infrastruktura, sprzęt i materiały będą w gestii organizacji, która wygra konkurs na realizację tego zadania. Zadanie „dobre praktyki i przełamanie stereotypów dot. osób niepełnosprawnych” będzie realizowane także przez PCPR w ramach dostępnych przez tą instytucję zasobów ale dodatkowe środki zaplanowane są w ramach dofinansowania z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki.

5.3 Harmonogram.

Opracowany dla Programu harmonogram przedstawia ramy czasowe dla procedur wdrażania poszczególnych działań. Szczegółowy harmonogram przewidujący konkretne daty rozpoczęcia i zakończenia działania oraz dokładne terminy realizacji poszczególnych zadań będą opracowywać instytucje zajmujące się poszczególnymi działaniami wymienione w planie roboczym w kolumnie „instytucja odpowiedzialna za realizację”.

Zaleca się by instytucja odpowiedzialna za przeprowadzenie działania stworzyła kosztorys i harmonogram Gantt'a przedstawiający poszczególne etapy realizacji przedsięwzięcia (wraz z wyszczególnionymi obszarami kluczowymi i trudnymi do zrealizowania) do przedstawienia Zespołowi Kontrolującemu Realizację Programu.

¹¹ Powiatowa Rada Zatrudnienia.

¹² Powiatowa Społeczna Rada ds. Osób Niepełnosprawnych.

Tabela 10 Etapy realizacji działań PPPZON.

LP.	DZIAŁANIE	ETAPY REALIZACJI	CZAS REALIZACJI
1.	Targi pracy promujące zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	1.1 Działania promocyjne	3-6 miesięcy
		1.2 Organizacja lokalu (sala gimnastyczna)	
		1.3 Zaproszenie gości i pracodawców	
		1.4 Zrealizowanie targów	
2.	Opracowanie raportu dotyczącego niepełnosprawnych.	2.1 Przeprowadzenie diagnozy.	8 miesięcy
		2.2 Analiza danych.	
		2.3 Opracowanie raportu.	
		2.4 Dystrybucja do podmiotów zainteresowanych.	
3.	Wypracowanie mechanizmów współpracy Powiatowej Rady Zatrudnienia i Społecznej Rady do Spraw Osób Niepełnosprawnych.	3.1 Organizacja pierwszego spotkania.	2 lata
		3.2 Organizacja drugiego spotkania.	
		3.3 Organizacja trzeciego spotkania.	
		3.4 Organizacja czwartego spotkania.	
4.	Kampania promująca zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	4.1 Ogłoszenie konkursu.	2 lata
		4.2 Wyłonienie wykonawcy.	
		4.3 Wykonanie kampanii.	
		4.4 Rozliczenie z realizatorem.	
5.	Dobre praktyki i przełamanie stereotypów dot. osób niepełnosprawnych.	5.1 Złożenie wniosków o dofinansowanie	2 lata
		5.2 Ocena formalna i merytoryczna wniosków	
		5.3 Otrzymane dofinansowanie	
		5.4 Realizacja projektów wg. Harmonogramu z wniosków PCPR i OPS-ów.	
		5.5 Ewaluacja projektów i podsumowanie realizacji.	

ROZDZIAŁ VII

ZGODNOŚĆ Z INNYMI STRATEGIAMI I DOKUMENTAMI STRATEGICZNYMI NA POZIOMIE POWIATOWYM, REGIONALNYM, KRAJOWYM I EUROPEJSKIM.

7.1 Dokumenty powiatu wołomińskiego.

1 STRATEGIA ROZWOJU POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO DO 2015 ROKU

Cel strategiczny nr 5

-wsparcie obszarów wymagających aktywizacji i zagrożonych marginalizacją.

2 STRATEGIA ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH POWIATU WOŁOMIŃSKIEGO NA LATA 2008-2015.

Priorytet VI. Rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych.

- wspieranie budownictwa bez barier architektonicznych oraz tworzenie zasobów mieszkań chronionych dla osób o innych typach niepełnosprawności niż ruchowa.
- rozwoju diagnostyki osób niepełnosprawnych, której celem będzie określenie możliwości kontynuowania obecnie wykonywanego zawodu,
- rozwój partnerstwa lokalnego na rzecz aktywizacji osób niepełnosprawnych,
- objęcie fachową opieką osoby niepełnosprawnej w celu zmotywowania jej do poszukiwania innych możliwości rozwoju i podjęcia zatrudnienia,
- zapewnienie wsparcia psychologicznego dla osób niepełnosprawnych, które wracają na rynek pracy,
- rozwijanie całościowego podejścia do rehabilitacji i aktywizacji osób niepełnosprawnych od urodzenia lub wczesnego dzieciństwa, aby przygotować ich do podjęcia pracy w dorosłym życiu.

3 PROGRAM DZIAŁAŃ NA RZECZ OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W POWIECIE WOŁOMIŃSKIM NA LATA 2011-2013.

"Celem głównym samorządu powiatowego na rzecz osób niepełnosprawnych jest pomoc w integracji ze środowiskiem lokalnym oraz przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu".

Cele strategiczne powiatowego programu działań na rzecz osób niepełnosprawnych powiatu wołomińskiego :

- 1.Wzbudzanie świadomości i wrażliwości społecznej odnośnie problematyki osób niepełnosprawnych,
- 2.Zwiększenie dostępu do rehabilitacji zawodowej, leczniczej, społecznej oraz edukacji osób niepełnosprawnych,
- 3.Integracja osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym,
- 4.Zwiększenie dostępu osób niepełnosprawnych do ustawicznego kształcenia i przekwalifikowania zawodowego,
- 5.Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia wśród osób niepełnosprawnych,
- 6.Aktywizacja pracodawców w kierunku zatrudniania osób niepełnosprawnych,
- 7.Wspieranie działań zmierzających do usuwania barier architektonicznych, transportowych.

7.2 Dokumenty województwa mazowieckiego.

1 STRATEGIA WOJEWÓDZTWA W ZAKRESIE POLITYKI SPOŁECZNEJ DLA WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO NA LATA 2005-2013.

Cele strategiczne pkt. nr 7 Wyrównywanie szans osób niepełnosprawnych i przeciwdziałanie ich wykluczeniu społecznemu.

- Wspieranie przemian świadomości społecznej odnośnie problematyki osób niepełnosprawnych,
- Zwiększenie dostępu do leczenia, opieki i rehabilitacji medycznej,
- Zwiększenie dostępu do dóbr i usług umożliwiających rehabilitację społeczną, pełne uczestnictwo w życiu społecznym, kulturalnym, artystycznym, sportowym, rekreacji i turystyce,
- Zwiększenie aktywności podmiotów i organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych,
- Wyrównywanie różnic w podregionach społeczno-gospodarczych województwa mazowieckiego.

2 STRATEGII ROZWOJU WOJEWÓDZTWA MAZOWIECKIEGO DO ROKU 2020

1. Cel pośredni pkt 1.4.

- likwidacja ograniczeń w dostępie do edukacji dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w celu poprawy ich zdolności adaptacyjnych, poprzez dostosowanie istniejących i utworzenie nowych placówek szkolno-wychowawczych, rehabilitacyjno-wychowawczych i integracyjnych odpowiednio przystosowanych do różnych rodzajów niepełnosprawności,
- umożliwienie osobom niepełnosprawnym (dzieciom i dorosłym) korzystania, w szerszym zakresie z systemu profilaktyki i specjalistycznej opieki medycznej i pielęgnacyjnej oraz rehabilitacji,
- wspieranie działań prowadzących do likwidacji barier (architektonicznych, komunikacyjnych, społecznych i innych), utrudniających osobom niepełnosprawnym możliwość równoprawnego uczestnictwa w życiu społecznym i zawodowym,
- nawiązywanie współpracy z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz przełamania barier i ograniczeń osób niepełnosprawnych oraz rozwiązywania innych ważnych problemów społecznych.

7.3 Dokumenty krajowe (ogólnopolskie).

1 KARTA PRAW OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH:

§ 1 Sejm Rzeczypospolitej Polskiej uznaje prawo osób niepełnosprawnych do:

1. dostępu do dóbr i usług umożliwiających pełne uczestnictwo w życiu społecznym,
4. nauki w szkołach wspólnie ze swymi pełnosprawnymi rówieśnikami,
5. pomocy psychologicznej, pedagogicznej i innej pomocy specjalistycznej umożliwiającej rozwój,
6. pracy na otwartym rynku pracy zgodnie z kwalifikacjami, wykształceniem i możliwościami oraz korzystania z doradztwa zawodowego i pośrednictwa,
8. życia w środowisku wolnym od barier funkcjonalnych,

2 STRATEGIA POLITYKI SPOŁECZNEJ NA LATA 2007 – 2013.

Priorytet 3 - Kompleksowa rehabilitacja i aktywizacja osób niepełnosprawnych.

- rehabilitacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych,
- tworzenie warunków do większej aktywności zawodowej osób niepełnosprawnych jako podstawy społecznej integracji i poprawy warunków ich życia,
- zapewnienie osobom niepełnosprawnym dostępu do usług społecznych,
- kształtowanie pozytywnych postaw wobec niepełnosprawności.

3 PROGRAM OPERACYJNY KAPITAŁ LUDZKI NA LATA 2007-2013.

1.3.2. Grupy zagrożone wykluczeniem społecznym:

- programy aktywizacji społeczno-zawodowej osób niepełnosprawnych,
- poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne, prowadzące do integracji społecznej i zawodowej,
- kursy i szkolenia umożliwiające nabycie, podniesienie lub zmianę kwalifikacji i kompetencji zawodowych oraz rozwijanie umiejętności i kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy,
- zatrudnienie wspomagane obejmując wsparcie osoby niepełnosprawnej przez trenera pracy/asystenta zawodowego u pracodawcy,

7.4 Dokumenty Unii Europejskiej.

1 KONWENCJA O PRAWACH OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH.¹³

Artykuł 27

Praca i zatrudnienie

Państwa Strony uznają prawo osób niepełnosprawnych do pracy, na zasadzie równości z innymi osobami; obejmuje to prawo do możliwości zarabiania na życie poprzez pracę swobodnie wybraną lub przyjętą na rynku pracy oraz w otwartym, integracyjnym i dostępnym dla osób niepełnosprawnych środowisku pracy. Państwa Strony będą chronić i popierać realizację prawa do pracy, również tych osób, które staną się niepełnosprawne w okresie zatrudnienia.

2 KONWENCJA Nr 159 MIĘDZYNARODOWEJ ORGANIZACJI PRACY

dotycząca rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych.

CZĘŚĆ I artykuł 1

pkt. Nr 2 Dla celów niniejszej konwencji każdy Członek uzna, że celem rehabilitacji zawodowej jest umożliwienie osobie niepełnosprawnej uzyskania i utrzymania odpowiedniego zatrudnienia, awansu zawodowego, aby w ten sposób ułatwić jej włączenie się lub ponowne włączenie się do społeczeństwa.

Artykuł 7 - Właściwe władze będą podejmować środki w celu utworzenia i oceny działania służb poradnictwa zawodowego, szkolenia zawodowego, pośrednictwa pracy, zatrudnienia i innych podobnych służb, umożliwiających osobom niepełnosprawnym uzyskanie i utrzymanie zatrudnienia oraz awansu zawodowego; istniejące służby dostępne dla ogółu pracowników będą wykorzystywane, zawsze, gdzie jest to możliwe i celowe, po niezbędnym ich przystosowaniu.

Artykuł 8 - Podejmowane będą kroki w celu popierania tworzenia i rozwijania służb rehabilitacji zawodowej i zatrudnienia osób niepełnosprawnych na obszarach wiejskich i w odosobnionych skupiskach ludności.

Artykuł 9- Każdy Członek będzie zmierzał do zapewnienia przeszkolenia i dostępności doradców oraz innego wykwalifikowanego personelu do spraw rehabilitacji zawodowej, odpowiedzialnych za poradnictwo zawodowe, szkolenie zawodowe, pośrednictwo pracy i zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

3 REZOLUCJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO Z DNIA 25 PAŹDZIERNIKA 2011 R. W SPRAWIE MOBILNOŚCI I INTEGRACJI OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH ORAZ EUROPEJSKIEJ STRATEGII NA RZECZ OSÓB NIEPELNOSPRAWNYCH 2010-2020

Cele:

- osoby niepełnosprawne (fizycznie i umysłowo) jako pełnoprawni obywatele mają równe prawa i przysługuje im niezaprzeczalne prawo do godności, równego traktowania, samodzielnego życia i pełnego uczestnictwa w życiu społecznym,
- podkreśla, że integracja na rynku pracy i niezależność ekonomiczna to czynniki o niezwykle dużym znaczeniu dla integracji społecznej osób niepełnosprawnych;
- podkreśla niezwykle istotne znaczenie zatrudniania osób niepełnosprawnych na zwyczajnym rynku pracy, wzywa Komisję oraz rządy państw członkowskich do przyjęcia środków prawnych i finansowych, które skutecznie wesprą zatrudnienie osób niepełnosprawnych.

¹³ Polska ratyfikuje konwencję w najbliższym czasie (kwiecień 2012) z zastrzeżeniami dotyczącymi aborcji, małżeństw osób chorych psychicznie oraz przepisów o ubezwłasnowolnieniu. Ostatnie zastrzeżenie Rządu Polskiego wywołało protesty organizacji pozarządowych z powodu podtrzymania instytucji całkowitego ubezwłasnowolnienia.

6 DYREKTYWA RADY 2000/78/WE Z DNIA 27 LISTOPADA 2000 R. USTANAWIAJĄCA OGÓLNE WARUNKI RAMOWE RÓWNEGO TRAKTOWANIA W ZAKRESIE ZATRUDNIENIA I PRACY RADA UNII EUROPEJSKIEJ.

Art. 5 Racjonalne usprawnienia dla osób niepełnosprawnych

- W celu zagwarantowania przestrzegania zasady równego traktowania osób niepełnosprawnych, przewiduje się wprowadzenie racjonalnych usprawnień. Oznacza to, że pracodawca podejmuje właściwe środki, z uwzględnieniem potrzeb konkretnej sytuacji, aby umożliwić osobie niepełnosprawnej dostęp do pracy, wykonywanie jej lub rozwój zawodowy bądź kształcenie, o ile środki te nie nakładają na pracodawcę nieproporcjonalnie wysokich obciążeń. Obciążenia te nie są nieproporcjonalne, jeżeli są w wystarczającym stopniu rekompensowane ze środków istniejących w ramach polityki prowadzonej przez dane Państwo Członkowskie na rzecz osób niepełnosprawnych.

7 REZOLUCJA RADY UNII EUROPEJSKIEJ I PRZEDSTAWICIELI RZĄDÓW PAŃSTW CZŁONKOWSKICH, ZEBRANYCH W RADZIE Z DNIA 17 MARCA 2008 R. W SPRAWIE SYTUACJI OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH W UNII EUROPEJSKIEJ.

- osoby niepełnosprawne często pozostają w niekorzystnej sytuacji i są marginalizowane, szczególnie w dziedzinie pracy. Niewystarczający dostęp do rynku pracy może oznaczać, że osoby niepełnosprawne znajdują się w trudnej sytuacji w społeczeństwie i są narażone na poważne ryzyko dyskryminacji, ubóstwa i wykluczenia społecznego.

Rada Unii Europejskiej i Przedstawiciele Rządów Państw Członkowskich zebrani w radzie zwracają się do Komisji o:

- zwiększenie starań na rzecz zapobiegania i zwalczania dyskryminacji z powodu niepełnosprawności, na rynku pracy i poza nim, promowania dostępu zarówno do rynku pracy jak i do towarów i usług, zgodnie z ramową strategią niedyskryminacji.

8 DECYZJA RADY z dnia 26 listopada 2009 r. w sprawie zawarcia przez Wspólnotę Europejską Konwencji Narodów Zjednoczonych o prawach osób niepełnosprawnych.

Art. (1-30)

Celem niniejszej konwencji jest wspieranie i ochrona wszystkich praw człowieka i podstawowych wolności oraz zapewnienie trwałego i równego korzystania z nich przez wszystkie osoby niepełnosprawne oraz popieranie poszanowania ich przyrodzonej godności.

ROZDZIAŁ VIII

MONITORING REALIZACJI I EWALUACJA PROGRAMU.

8.1 Monitoring programu.

Monitorowanie Powiatowego Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych służy zapewnieniu jego sprawnego zarządzania i wdrażania. Bieżący monitoring pozwoli zdiagnozować problemy pojawiające się w toku realizacji Programu oraz podejmować działania eliminujące występujące przeszkody i bariery. Ponadto ma na celu dostosowanie Programu do zmieniającej się sytuacji społeczno – gospodarczej.

Do działań związanych z monitoringiem Programu należą:

- kontrola osiągnięcia założonych celów ogólnych i szczegółowych na podstawie wybranych wskaźników określonych w Programie,
- sporządzanie i analizowanie rocznych sprawozdań z realizacji celów zawartych w Programie,
- opracowywanie propozycji zmian Programu – aktualizacja Programu będzie dokonywana wg potrzeb.

Ewaluacja jest celowym i zaplanowanym pozyskiwaniem informacji - w trakcie wdrażania programu (ewaluacja okresowa) oraz po jego zakończeniu (ewaluacja końcowa) – na temat zmiany społecznej, jakie wywołała realizacja zapisanych w nim celów i zadań m.in. poprzez zbadanie, zmierzenie, oszacowanie osiągniętych zamierzeń.

Ewaluacja pozwoli określić:

- czy cele Programu są realizowane, jeśli nie – to co należy zmienić, aby je osiągnąć
- czy cele ogólne i szczegółowe zostały osiągnięte i jakie wynikają z tego wnioski na przyszłość
- czy zostały osiągnięte rezultaty Programu

Planowane jest przeprowadzenie ewaluacji:

- ewaluacja mid-term – na początku 2013r.; poddaje analizie osiągnięte na tym etapie rezultaty oraz dokonuje pierwszej oceny jakości Programu; na tym etapie będzie możliwa ocena poczynionych założeń, zwłaszcza celów i wskaźników pod kątem zmieniających się warunków społeczno – gospodarczych
- ewaluacja ex – post – przeprowadzona po zakończeniu Programu; ma zbadać jakie są długotrwałe efekty (oddziaływanie) programu i ich trwałość, czyli całościowo ocenić skuteczność, efektywność, trafność i użyteczność Programu.

Koordynatorem procesu monitoringu i ewaluacji jest Starostwo Powiatowe w Wołominie jako instytucja kompleksowo zarządzająca Programem. Organem wspomagającym Starostwo Powiatowe w zakresie podejmowania decyzji odnośnie procesu monitorowania i ewaluacji Programu będzie Zespół Koordynujący. Przewidziano cykliczne spotkania Zespołu w 2012 i 2013r. Będą się one odbywać dwa razy w roku. Łącznie przewiduje się zorganizowanie 2 spotkań w 2012 r. i 2 kolejnych w 2013r.

Celem tych spotkań będzie bieżące monitorowanie oraz weryfikowanie zapisów programu pod kątem zmieniającej się sytuacji w powiecie. Do udziału w tym etapie pracy mogą być zapraszani przedstawiciele organizacji pozarządowych i instytucji współpracujących z osobami niepełnosprawnymi.

Na etapie realizacji poszczególnych przedsięwzięć podmiotami odpowiedzialnymi za monitoring i ewaluację będą odpowiednio Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie i Powiatowy Urząd Pracy, w ramach realizowanych projektów instytucje te przeprowadzą np. wywiady i ankiety oraz sporządzą raporty i sprawozdania z realizacji projektów.

8.2 Wskaźniki realizacji celów programu.

Wskaźniki odpowiadają bezpośrednio efektom wynikającym z Programu. Dostarczają informacji o zmianach np. zachowania, wartości technicznych lub wykonania, dotyczących bezpośrednich beneficjentów. Dane mogą przybierać formy materialne lub ilościowe.

Wskaźniki dotyczące programu zostały wybrane w sposób pozwalający na sprawne dotarcie do źródła osiągniętego efektu oraz prostą kwantyfikowalność. Odnoszą się wprost do działań zaplanowanych w Programie w rozdziale V Działania i finansowanie w programie, podrozdział 5.1 Plan Roboczy Programu.

Tabela 11 Wskaźniki realizacji działań PPPZON.

LP.	REZULTAT	JEDNOSTKA MIARY	WARTOŚĆ	ROK OSIĄGNIĘCIA	ŹRÓDŁO INFORMACJI O WSKAŹNIKU
1.	Targi pracy promujące zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	Ilość pracodawców, którzy otrzymali informację dot. Zatrudnienia osób niepełnosprawnych.	25	2013	Sprawozdanie wykonane przez PUP po zakończeniu targów.
2.	Opracowanie raportu dotyczącego niepełnosprawnych.	raport dotyczący osób niepełnosprawnych.	1	2012 - 2013	Opublikowany raport zatwierdzony Uchwałą Rady Powiatu.
3.	Wypracowanie mechanizmów współpracy Powiatowej Rady Zatrudnienia i Społecznej Rady do spraw Osób Niepełnosprawnych.	Ilość spotkań PRZ i PSRdsON.	4	2013	Protokoły ze spotkań podmiotów.
4.	Kampania promująca zatrudnienie osób niepełnosprawnych.	% społeczeństwa powiatu do którego dotrze informacja.	10%	2013	Zliczony kolportaż nakładu ulotek, gazet, liczba odwiedzających stronę www.
5.	Dobre praktyki i przełamanie stereotypów dot. osób niepełnosprawnych.	Liczba zrealizowanych projektów systemowych i konkursowych (PCPR i OPS-y)	10	2013	Sprawozdanie z realizacji projektów (wnioski o płatność) Strony www PCPR i OPS-ów

WYKAZ TABEL:

Tabela 1 Zarejestrowani bezrobotni na poziomie powiatu wołomińskiego, województwa mazowieckiego oraz kraju .	7
Tabela 2 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2008 r.	10
Tabela 3 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2009 r.	11
Tabela 4 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2010 r.	11
Tabela 5 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w 2011 r.	11
Tabela 6 Liczba wydanych orzeczeń wg przyczyny niepełnosprawności w latach 2008 -2011.	12
Tabela 7 Zarejestrowani bezrobotni niepełnosprawni w powiecie wołomińskim	13
Tabela 8 Aktywność zawodowa osób z niepełnosprawnością z podziałem na wiek.	13
Tabela 9 Plan Roboczy Programu Promocji Zatrudnienia Osób Niepełnosprawnych.	30
Tabela 10 Etapy realizacji działań PPPZON.	32
Tabela 11 Wskaźniki realizacji działań PPPZON.	38

WYKAZ RYSUNKÓW I WYKRESÓW:

Rysunek 1 Struktura zatrudnienia w powiecie wołomińskim	6
Rysunek 2 Analiza SWOT	9
Rysunek 3 Dane dotyczące Osób Niepełnosprawnych w powiecie wołomińskim wg GUS w latach 2004 – 2011.	18
Rysunek 4 Główne obszary problemowe PPPZON.	26
Rysunek 5 Obszar I – osoby niepełnosprawne	27
Rysunek 6 Obszar II – pracodawcy	28
Rysunek 7 Obszar III – instytucje, podmioty i organizacje.	29